

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Daňové určení v ČR a na Slovensku

Michaela Brzková

Bakalářská práce

2009

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav ekonomie
Akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michaela BRZKOVÁ**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**

Název tématu: **Daňové určení v ČR a na Slovensku**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Úvod

1. Daně a daňové určení
2. Daňové určení v České republice
3. Daňové určení na Slovensku
4. Komparace daňového určení v České republice a na Slovensku

Závěr

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

cca 30 stran

Forma zpracování bakalářské práce:

tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

PEKOVÁ, J. Hospodaření a finance územní samosprávy. 1. vyd. Praha : Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.

PROVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe. 1. vyd. Praha : Grada, 2007. 280 s. ISBN 978-80-247-2097-5.

PEKOVÁ, J. Veřejné finance : úvod do problematiky. 3. přeprac. vyd. Praha : ASPI, 2005. 527 s. ISBN 80-7357-049-1.

Česká daňová správa : Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územnísamostatným celkům a některým státním fondům [online]. c2006 [cit. 2008-05-26]. Dostupný z WWW: <http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/SID-3EA9846C-C338A574/cds/xsl/legislativa_metodika_3587.html?year=>>.

VYŠŇOVSKÁ, J. 2005. Daňová soustava. 1. vyd. Prešov : Michal Laško, 2005. 62 s. ISBN 80- 7165525-2.

Vedoucí bakalářské práce:

doc. Ing. Liběna Tetřevová, Ph.D.

Ústav ekonomie

Datum zadání bakalářské práce:

28. května 2008

Termín odevzdání bakalářské práce:

1. května 2009

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

prof. RNDr. Bohuslav Sekerka, CSc.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 9. července 2008

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 6. dubna 2009

Michaela Brzková

ANOTACE

Bakalářská práce s názvem „Daňové určení v ČR a na Slovensku“ je zaměřena na problematiku rozpočtového určení daní.

Obsahem první kapitoly je obecná charakteristika daní. V druhé kapitole se nachází základní východiska daní a je pojednáno o daňové soustavě České republiky. Ve třetí kapitole je vymezen legislativní vývoj rozpočtového určení daní v České republice. Obsahem čtvrté kapitoly je daňová soustava a současné rozpočtové určení daní Slovenské republiky. V páté kapitole je porovnání rozpočtových určení daní těchto zemí.

KLÍČOVÁ SLOVA

daně, rozpočtové určení daní, daňová soustava, výnos daně

TITLE

Tax Determination in the Czech Republic and Slovakia.

ANNOTATION

Bachelor thesis called „Tax Determination in the Czech Republic and Slovakia“ is concentrated on problems of the budgeted dividing of taxes.

Résumé of the first chapter is a common characteristics of taxes. In the second chapter there are the basic resource of taxes and is treated of the tax system of the Czech republic. In the third chapter is defined the legislative progress of the budget established in the Czech republic. Résumé of the fourth chapter is the tax system and the contemporary budget establishment in Slovakia. In the fifth chapter is a confrontation of the tax establishment of these countries.

KEYWORDS

taxes, budgetary determination of taxes, tax system, tax revenue

Poděkování:

Ráda bych touto cestou poděkovala své vedoucí bakalářské práce paní doc. Ing. Liběně Tetřevové, Ph.D. za odborné vedení při tvorbě této práce a čas věnovaný mým konzultacím.

OBSAH

ÚVOD.....	7
1. ÚVOD DO PROBLEMATIKY DANÍ.....	8
1.1. VYMEZENÍ POJMU DAŇ	8
1.2. DAŇOVÉ PRINCIPY	8
1.3. FUNKCE DANÍ	9
1.4. KLASIFIKACE DANÍ	10
1.4.1. OBECNÁ KLASIFIKACE DANÍ	10
1.4.2. KLASIFIKACE DANÍ PODLE OECD	14
2. DAŇOVÝ SYSTÉM ČR.....	15
2.1. ZÁKLADNÍ VÝCHODISKA	15
2.2. DAŇOVÁ SOUSTAVA ČESKÉ REPUBLIKY	17
2.3. PŘÍMÉ DANĚ	18
2.3.1. DANĚ Z PŘÍJMŮ	19
2.3.2. MAJETKOVÉ DANĚ	19
2.4. NEPŘÍMÉ DANĚ	21
2.4.1. DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY	21
2.4.2. SPOTŘEBNÍ DANĚ	21
2.4.3. ENERGETICKÉ DANĚ	22
2.4.4. CLA	22
2.5. OSTATNÍ DAŇOVÉ PŘÍJMY	22
3. ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ V ČR	23
3.1. VÝVOJ RUD V LETECH 1993 – 1995	23
3.2. VÝVOJ RUD V LETECH 1996 – 2000	26
3.3. VÝVOJ RUD V LETECH 2001 – 2004	27
3.4. VÝVOJ RUD V LETECH 2005 – 2007	30
3.5. VÝVOJ RUD OD 1. 1. 2008	31
3.6. VÝVOJ RUD OD 1. 9. 2008 DO SOUČASNOSTI	35
4. DAŇOVÝ SYSTÉM SLOVENSKE REPUBLIKY	36
4.1. DAŇOVÁ SOUSTAVA SLOVENSKE REPUBLIKY	36
4.2. ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ SLOVENSKE REPUBLIKY	38
4.2.1. URČENÍ VÝNOSU DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	38
4.2.2. URČENÍ VÝNOSU DANĚ Z MÍSTNÍCH DANÍ	41
5. KOMPARACE RUD MEZI ČESKOU A SLOVENSOU REPUBLIKOU	42
ZÁVĚR.....	44
LITERATURA	46
SEZNAM ZKRATEK.....	48
SEZNAM TABULEK	49
SEZNAM OBRÁZKŮ	49
SEZNAM PŘÍLOH.....	50
<u>PŘÍLOHY</u>	

ÚVOD

Bakalářská práce se věnuje problematice rozpočtového určení daní v České republice a na Slovensku. Určení daní je široce diskutované téma nejenom odbornou, ale také laickou veřejností. Úzce je spjato s životem každého občana.

Rozpočtové určení daní je v České republice upraveno především Zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní). Změny rozpočtové politiky přinášejí novely tohoto zákona.

Rozpočtové určení daní ve Slovenské republice je zakotveno v Zákoně č. 564/2004 Z. z., o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v platném znění. Mezi základní předpisy upravující tuto problematiku patří Nařízení vlády č. 668/2004 Z. z., o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy, ktoré upravuje kritéria rozdeľovania.

Cílem této práce je analyzovat a zhodnotit vývoj určení daní v České republice od roku 1993 do současnosti, charakterizovat současný systém ve Slovenské republice a poukázat na rozdílnost či shodnost v systémech daňového určení.

Předkládaná práce je rozdělena do pěti kapitol. Úvodní dvě kapitoly představují ryze teoretickou část práce a jsou věnovány obecné problematice daní. První z nich je zaměřena na charakteristiku pojmu daň, zejména pak její principy, funkce a klasifikace. V další kapitole nazvané „Daňový systém ČR“ nalezne čtenář popis daňové soustavy České republiky, kde jsou analyzovány daně přímé a nepřímé. Ve třetí kapitole je vymezen legislativní vývoj rozpočtového určení daní v České republice od roku 1993 do současnosti. Důraz této části je kladen na daňové výnosy rozpočtů krajů a obcí v jednotlivých etapách vývoje. Následující kapitola je zaměřena na daňovou soustavu na Slovensku, ve které je dále navázáno určením výnosu daní obcím a krajům. Poslední kapitola přináší porovnání systémů obou zemí.

Ke zpracování této práce je použita odborná literatura a příslušné právní normy, které upravují rozpočtové určení daní v těchto zemích. Dalšími použitými informačními prameny jsou internetové odkazy, a to především stránky Ministerstva financí České a Slovenské republiky.

1. ÚVOD DO PROBLEMATIKY DANÍ

1.1. Vymezení pojmu daň

Daň je definována jako povinná nenávratná platba do veřejného rozpočtu, která se pravidelně opakuje v časových intervalech, nebo je nepravidelná a platí se za určitých okolností. **Povinnost** platit daň omezuje svobodu člověka a na straně druhé je povinnost platit daně v moderní společnosti považována za základní občanskou povinnost. **Nenávratností** se daň odlišuje především od půjčky, kdy je majetek po určité době vrácen zpět. Jedná se o platbu neúčelovou a neekvivalentní. **Neúčelovost** znamená, že konkrétní daň v určité výši se stane součástí celkových příjmů veřejného rozpočtu, z něhož se budou financovat veřejné potřeby. **Neekvivalentností** se rozumí, že poplatník nemá nárok na protihodnotu ve výši odpovídající jeho platbě.¹

1.2. Daňové principy

Pohled na daňové principy může být u jednotlivých ekonomů rozdílný, jak v počtu daňových principů, tak i ve vymezení jejich obsahu. Výsledkem pak je vždy soustava požadavků většího či menšího rozsahu. Mezi základní principy, podle Širokého² patří: princip efektivnosti, princip administrativní jednoduchosti, princip pružnosti a princip spravedlnosti.

Princip efektivnosti znamená, že daně by neměly vytvářet velké distorze čili zkreslení v cenách a v užitku z různých druhů činností³. Tento princip se zabývá otázkami vlivu daní na změny v chování ekonomických subjektů, na efektivní fungování trhu v ekonomice a na přerozdělovací funkci daní. Daň samotná svou existencí má negativní vliv na fungování tržního mechanismu. Proto při snaze o maximální efektivnost daňového systému lze hovořit o dosažení stavu „nejlepšího z možných“ (second-best theorem), nikoliv o dosažení „nejlepšího z nejlepších“ (first-best theorem).

Princip administrativní jednoduchosti je podmínka, kterou by měl splňovat každý daňový systém. Náklady na výběr daní lze rozdělit na správní (přímé) a vyvolané

¹ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. Praha: ASPI, 2006, str. 16.

² ŠIROKÝ, J. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. Praha: C. H. Beck, 2003, str. 62.

³ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie : úvod do problematiky*. Praha: ASPI, 2005, str. 18.

(nepřímé). Ekonomové tvrdí, že velikost nepřímých nákladů je několikanásobně vyšší než velikost přímých nákladů. Administrativní jednoduchost je spojena i s politickým působením ohledně daňového systému, které může přispět ke snížení těchto nákladů, avšak častěji vede k jejich nárůstu.

Princip pružnosti je úzce svázán s funkcemi daní. Daňová soustava má být značně flexibilní, aby napomáhala k plnění redistribuční, alokační a stabilizační funkci daní.⁴

Princip spravedlnosti je rozdělen do dvou principů a to principu platební schopnosti a principu prospěchu. Oba principy se v politice uplatňují, ale jen na základě jednoho z nich se ukládají spravedlivé daně. Princip platební schopnosti je představován především redistribučním efektem: daně mají zajistit rovnoměrnější rozdělení důchodů, než jak vyplývá z tržních podmínek. Je to situace, kdy bohatí platí více a chudí méně. Principem prospěchu se rozumí požadavek, aby poplatníci dostali za své daně od státu odpovídající protihodnotu.⁵

Tvrzení „daně mají být spravedlivé“ má obecný souhlas, definování samotného slova „spravedlnost“ je však složitější. Existují dvě samostatné představy o spravedlnosti: horizontální a vertikální spravedlnost. Přičemž horizontální spravedlnost je situace, kdy lidé ve stejných podmínkách by měli být posuzováni stejně, zatímco vertikální spravedlnost se týká spravedlnosti vůči lidem žijícím v rozdílných podmínkách.⁶

1.3. Funkce daní

Funkce daní úzce souvisí s existencí veřejného sektoru. Veřejný sektor zabezpečuje funkce, které nemůže dobře zabezpečit trh. Veřejný sektor má tři základní funkce, které jsou shodné s funkcemi veřejných financí, a které plní i daně. Jsou to funkce alokační, redistribuční a stabilizační.

Alokační funkce se uplatňuje v případě, že trh projevuje neefektivnost v alokaci zdrojů. Tržní selhání pak vzniká z těchto příčin: existence veřejných statků, existence statků pod ochranou, existence externalit a nedokonalá konkurence.

⁴ ŠIROKÝ, J. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. Praha: C. H. Beck, 2003, str. 62 – 65.

⁵ KUBÁTOVÁ, K. *Daňové teorie: úvod do problematiky*. Praha: ASPI, 2005, str. 17 – 18.

⁶ JACKSON, P. M.; BROWN, C.V. *Ekonomie veřejného sektoru*. Praha: Eurolex Bohemia, 2003, str. 342 – 343.

Redistribuční funkce funguje na principu přesunu části důchodů a bohatství směrem od bohatších jedinců k chudším. Jde o nenávratný přesun části hrubého domácího produktu přes veřejné rozpočty, a to především přes státní rozpočet s cílem zmírnit důchodové a sociální nerovnosti mezi subjekty ve společnosti⁷.

Stabilizační funkce má za úkol zmírňovat cyklické výkyvy v ekonomice v zájmu zajištění dostatečné zaměstnanosti a cenové stability. Daně v době hospodářské krize mají být menší, aby poplatníci měli více peněz, čímž se povzbuzuje poptávka po zboží a službách. Naopak v době konjunktury mají být daně větší a odebírat lidem více z jejich výdělků, čímž se omezí celková poptávka.⁸

1.4. Klasifikace daní

Daně lze třídit z mnoha hledisek. Záleží na tom, pro jaký účel se daná klasifikace vytváří. Za nejrozšířenější dělení lze považovat dělení podle způsobu uložení, podle objektu, podle vztahu k poplatníkovi, podle dopadu neboli podle progresse, podle vztahu sazby k základu, podle daňového určení. Významnou se jeví i konkrétní klasifikace významných institucí, např. OECD.

1.4.1. Obecná klasifikace daní

TŘÍDĚNÍ DANÍ PODLE ZPŮSOBU ULOŽENÍ

Představuje jedno z nejzákladnějších dělení daní, a to na daně přímé a nepřímé - viz Tabulka 1.

Daně přímé jsou vyměřeny poplatníkovi na úkor jeho důchodu nebo majetku. Přímé daně zpravidla odvádí osoba, které předmět zdanění patří. Přímé daně se dále mohou členit na důchodové (příjmové) a majetkové.

⁷ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, 2005, str. 188.

⁸ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie: úvod do problematiky*. Praha: ASPI, 2005, str. 15 – 17.

Daně nepřímé nejsou poplatníkovi vyměřeny z jeho vlastního důchodu. Tyto daně jsou placeny a vybírány v cenách zboží, služeb, převodů a pronájmů. Mezi tyto daně patří spotřební daně a všeobecné daně (daně z přidané hodnoty).

Tabulka 1: Daně přímé a nepřímé⁹

Daně přímé	Daně nepřímé	Daně, o který se nemluví jako o přímých nebo o nepřímých
poplatník je platí na úkor svého důchodu a nepřenáší je na jiný subjekt	plátce daň sice odvádí, ale nesnižuje se mu tím jeho vlastní důchod, daň je přenesena na jiný subjekt	jedná se o daně, které jsou často označovány jako nedaňové platby
daně důchodové	daně z obratu, daň z přidané hodnoty	příspěvky na sociální pojištění*
daně majetkové	daně spotřební	příspěvky na zdravotní pojištění*
(příspěvky na sociální pojištění a příspěvky na zdravotní pojištění placené zaměstnanci a osobami samostatně výdělečně činnými)*	cla (příspěvky na sociální pojištění a příspěvky na zdravotní pojištění placené zaměstnavateli)*	místní poplatky v ČR
daň silniční		

* Příspěvky na sociální nebo zdravotní pojištění někteří autoři považují za přímé či nepřímé daně; jiní je do těchto kategorií nezahrnují.

TŘÍDĚNÍ DANÍ PODLE OBJEKTU

Hlediskem pro klasifikaci daní podle objektu daně je definování předmětu, na kterou se daň váže, a důvod jejího odvádění.

Důchodové daně se vyměřují z důchodu poplatníka (jako např. ze mzdy, renty, zisku a úroku), jde o peněžní, ale i naturální podobu.

Spotřební daně se vyměřují buď z veškeré spotřeby, či jen z vybraných skupin výrobků.

⁹ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. Praha: ASPI, 2006, str. 21.

Majetkové daně zdaňují nemovitosti či movitý majetek.

Tato klasifikace daní je využívána i v daňových zákonech. V historii existovaly také daně z hlavy¹⁰ nebo tzv. daně výnosové¹¹.

TŘÍDĚNÍ DANÍ PODLE VZTAHU K POPLATNÍKOVI

Toto členění daní bere v úvahu platební schopnost poplatníka.

Osobní daně se vyměřují na základě jeho osobního příjmu. U těchto daní je brána v úvahu důchodová situace poplatníka. Do této kategorie daní patří daně důchodové placené fyzickými osobami.

Daně in rem¹² nejsou závislé na příjmu poplatníka. V tomto případě jde např. o daně spotřební, z přidané hodnoty, výnosy, ale také důchodové placené společnostmi a daně majetkové.

TŘÍDĚNÍ DANÍ PODLE DOPADU NEBOLI PODLE PROGRESE

Toto třídění se uplatňuje v souvislosti s požadavkem spravedlnosti. U tohoto třídění nás zajímá, jak se mění daňové zatížení s růstem důchodu poplatníka.

Proporcionální daně znamenají, že s růstem důchodu poplatníka se jeho zdanění nemění. Jsou dány procentem z důchodu bez ohledu na výši důchodu.

Progresivní daně znamenají, že s růstem důchodu míra zdanění roste. Jsou dány velikostí důchodu, přičemž čím větší důchod poplatník pobírá, tím větší část svého důchodu platí jako daň.

Regresivní daně znamenají, že s růstem důchodu míra zdanění klesá.

TŘÍDĚNÍ DANÍ PODLE VZTAHU SAZBY K ZÁKLADU

Toto třídění je podle vztahu mezi velikostí daně a velikostí daňového základu.

¹⁰ Daň z hlavy je vnímána jako daň, která je uložena každému poplatníkovi bez ohledu na jeho příjem.

¹¹ Daň výnosová je placena podnikajícími subjekty, postihuje jen určitý typ výnosů (např. výnos ze zemědělské usedlosti, ze živnosti apod.)

¹² In rem (latinsky „in rem“ = „na věc“).

Specifické daně (neboli jednotkové) jsou určeny podle množství jednotek daňového základu nebo množství jednotek užitečné vlastnosti v daňovém základu. S inflací tyto daně zůstávají stejné, proto se jejich podíl daně zmenšuje.

Daně ad valorem¹³ jsou stanoveny podle ceny zdaňovaného základu. Jde například o daň z přidané hodnoty či důchodovou daň, protože i u těchto daní se výše určuje jako procento ze základu daně v peněžních jednotkách. S inflací tyto daně rostou a jejich podíl je v ceně výrobku stále stejný (např. DPH je stále 9 % z ceny).

Daně stanovené bez vztahu ke zdaňovanému základu. V tomto případě jde o daně paušální. Všechny subjekty platí daň z toho důvodu, že existují.¹⁴

TŘÍDĚNÍ DANÍ PODLE DAŇOVÉ PRAVOMOCI A DAŇOVÉHO URČENÍ

Daňová pravomoc, tzn. kdo (která vládní úroveň) má zákonem povoleno uvalovat, případně i vybírat daně. Pak rozlišujeme daně na:

- daně státní – rozhoduje o nich parlament, vybírají se na území celého státu a zpravidla plynou do státního rozpočtu;
- daně místní (obecní, regionální) – pravomoc vybírání má místní vláda, tzn. volený orgán územní samosprávy a zpravidla plynou do rozpočtu obce.

Daňové určení (neboli v ČR rozpočtové určení daní – RUD) – toto členění daní rozděljuje daně podle rozpočtu, do kterého plynou. Kam se která daň platí, je v ČR stanoveno zvláštním zákonem, a to zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, v platném znění. Podle tohoto kritéria pak daně dělíme na¹⁵:

- svěřené (výlučné, rozpočtově určené) – tyto daně plynou do určitého rozpočtu, tj. buď do státního nebo do nižších rozpočtů;
- sdílené daně (podílové), tzn. že tyto daně jsou určitým podílem do různých rozpočtů v rámci rozpočtové soustavy.

¹³ Ad valorem (latinsky „ad valorem“ = „k hodnotě“).

¹⁴ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. Praha: ASPI, 2006, str. 29 – 33.

¹⁵ PEKOVÁ, J. *Veřejné finance: úvod do problematiky*. Praha: ASPI, 2005, str. 331.

1.4.2. Klasifikace daní podle OECD

V tomto případě jde o důležité třídění daní týkající se statistického zpracování údajů o příjmech veřejných rozpočtů, které provádějí různé národní či mezinárodní instituce. Toto třídění je označováno za institucionální, které slouží k srovnávacím a řídicím účelům. Třídění musí zajistit podmínku statistické vykazatelnosti u zpravodajských jednotek. Mezi nejvýznamnější patří klasifikace daní Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj nebo Mezinárodního měnového fondu, sloužící pro účely sestavení státních rozpočtů, a Statistika národních účtů OSN, sloužící především ke sledování hrubého domácího produktu, a nebo také třídění daní podle bilance příjmů a výdajů státního rozpočtu České republiky.

Podle klasifikace daní OECD se rozlišují daně do šesti hlavních skupin a dalších podskupin – viz Příloha A. Hlavní skupiny klasifikace tvoří:

- daně z důchodů, zisků a kapitálových výnosů;
- příspěvky na sociální zabezpečení;
- daně z mezd a pracovních sil;
- daně majetkové;
- daně ze zboží a služeb;
- ostatní daně.

Tato klasifikace má především sloužit pro mezinárodní srovnání, avšak plně se neshoduje s ekonomickými hledisky. Je založena na třídění daní podle předmětu zdanění, zároveň podle subjektu, který daně platí, a podle účelu.

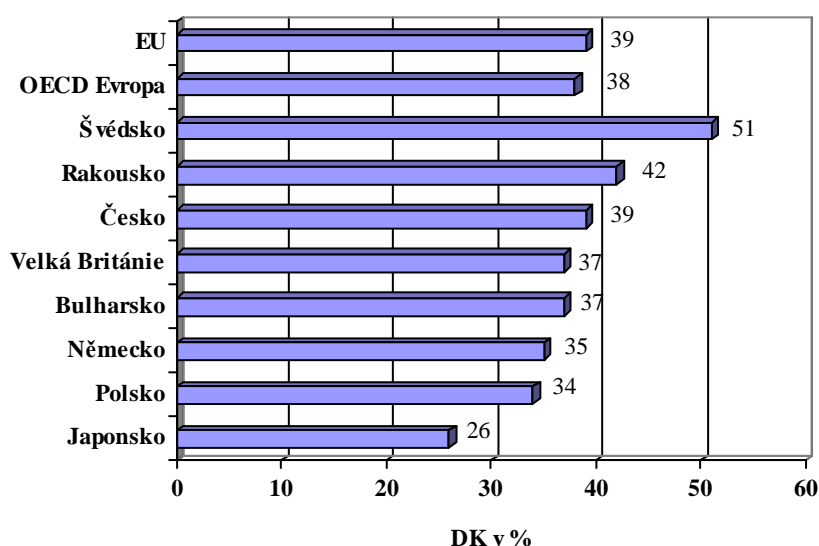
2. DAŇOVÝ SYSTÉM ČR

2.1. Základní východiska

Pod pojmem **daňový systém** se rozumí souhrn všech daní, které se na daném území, zpravidla státním, vybírají. Jako synonymum daňový systém je často využíváno slovní spojení daňová soustava. Každý subjekt¹⁶ je podroben více daňovým povinnostem, tzn. neexistuje jedna velká daň, ale naopak několik menších daní, které mají mezi sebou různé vazby.

Celková daňová kvóta představuje souhrn všech plateb, které musí subjekt podle zvláštních zákonů odvádět veřejnoprávní soustavě. S tímto pojmem úzce souvisí termín daňová kvóta.

Daňová kvóta představuje podíl vybraných daní na hrubém domácím produktu. Je to ukazatel, který slouží i k mezinárodnímu srovnávání, a který vypovídá o tom, jak velký díl nezůstává těm, kdo důchod vytvořili, ale rozděluje se prostřednictvím veřejných fondů na daňovém principu. Na daňovou kvótu lze pohlížet jako na čistou a složenou daňovou kvótu. Přesnějším výrazem než složená kvóta je termín konsolidovaná daňová kvóta, která má za úkol zamezit duplicitnímu započtení příjmů.¹⁷ Z Obrázku 1 je patrná konsolidovaná daňová kvóta ve vybraných zemích.

Obrázek 1: Daňová kvóta ve vybraných zemích v roce 2005 v %¹⁸

¹⁶ Subjektem daně se rozumí osoba povinná strpět, odvádět nebo platit daň.

¹⁷ VANČUROVÁ, A.; LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2008*. Praha: VOX, 2008, str. 31 – 33.

¹⁸ VANČUROVÁ, A.; LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2008*. Praha: VOX, 2008, str. 33.

STRUKTURA DAŇOVÉ KVÓTY

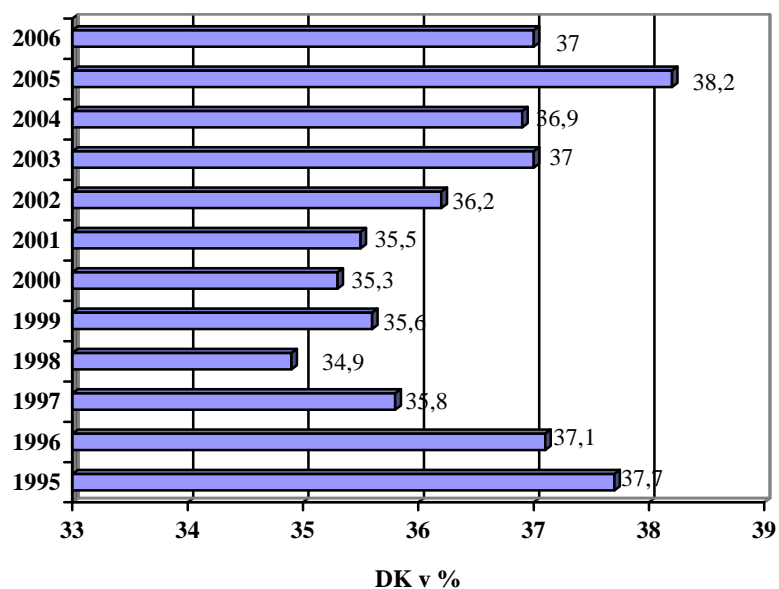
V současné době se struktura daňové kvóty příliš nemění. Ustálila se na určitém poměru jednotlivých daní. Podíl charakterizuje Tabulka 2.

Tabulka 2: Struktura daní v zemích OECD¹⁹

Druh daní	Podíl na všech daních*
daně důchodové (jednotlivců a firem)	35 %
z toho osobní daně	26 %
daně z právnických osob	9 %
daně ze spotřeby	30 %
příspěvky na sociální zabezpečení	25 %
daně majetkové	6 %
daně z pracovních sil a objemu mezd a ostatní nezařaditelné daně	4 %
celkem	100 %

* nevážený aritmetický průměr za země OECD

Daňová kvóta v České republice v 90. letech byla dosti vysoká, ale postupně se její výše snižovala a nyní již nevykazuje jednoznačný trend. Vývoj daňové kvóty v ČR je patrný z Obrázku 2.

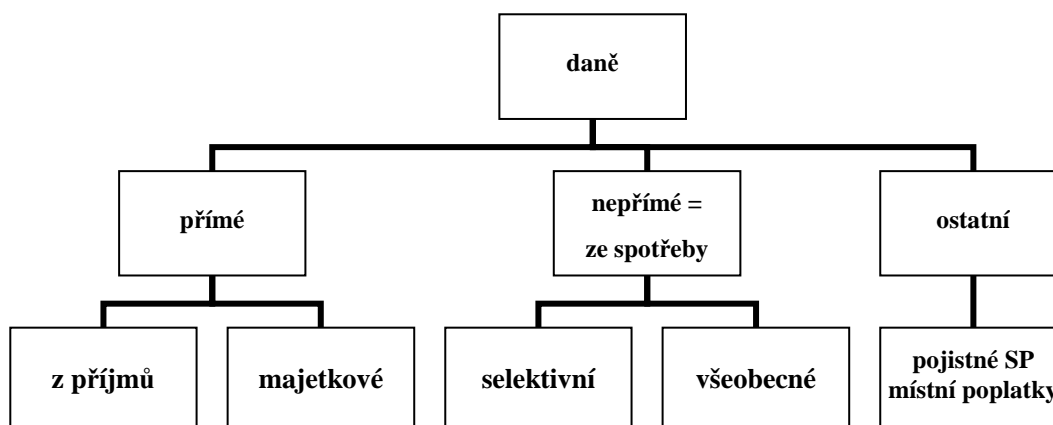
Obrázek 2: Vývoj daňové kvóty ČR²⁰

¹⁹ KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie: úvod do problematiky*. Praha: ASPI, 2005, str. 48.

²⁰ VANČUROVÁ, A.; LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2008*. Praha: VOX, 2008, str. 33.

2.2. Daňová soustava České republiky

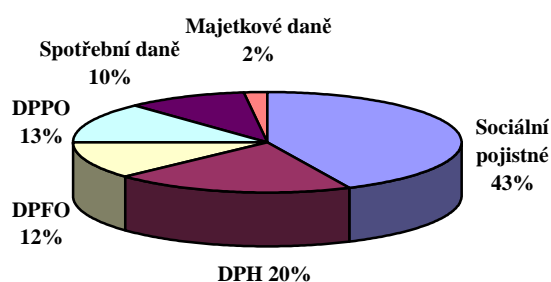
Už v historii byly daně děleny do dvou skupin na přímé a nepřímé. I dnes se této klasifikace široce využívá. Obrázek 3 znázorňuje strukturu daňové soustavy ČR.

Obrázek 3: Daňová soustava ČR²¹

Jednou z charakteristik daňové soustavy je popis daňového mixu. **Daňový mix** určuje, jaký typ daní daný stát upřednostňuje a jaký naopak potlačuje. Jde o podíl výnosu jednotlivých typů daní na celkovém daňovém výnosu – viz Obrázek 4.

V posledních desetiletích dochází ke snižování podílu přímých daní v daňových mixech. K tomu samozřejmě dochází na úkor zvyšování podílu daní nepřímých, které mají menší negativní účinky na ekonomickou aktivitu. Tato tendence je charakteristická i pro Českou republiku, což dokazují i změny ve zdanění od roku 2008.

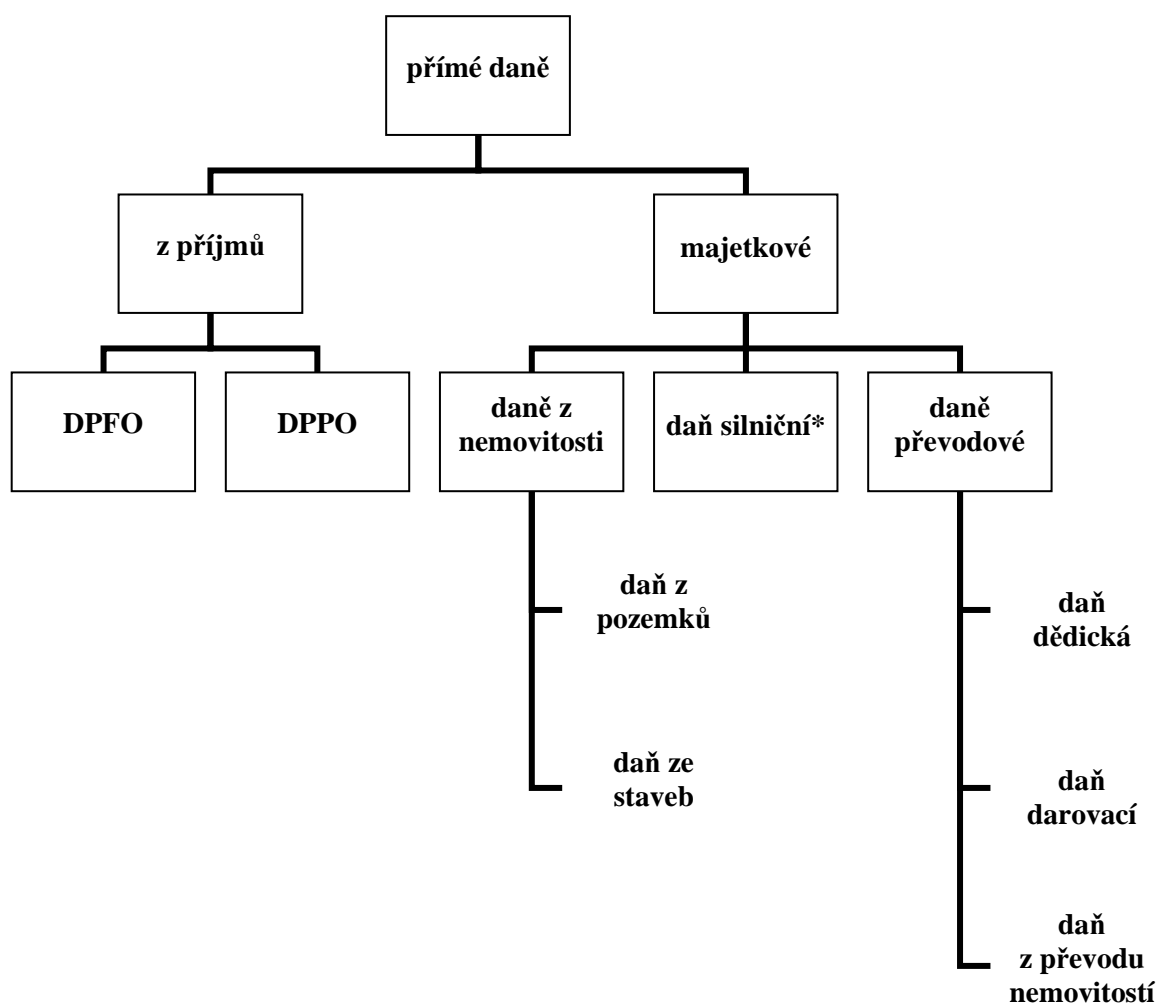
Obrázek 4: Daňový mix v českém daňovém systému v roce 2006²²

²¹ VANČUROVÁ, A.; LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2008*. Praha: VOX, 2008, str. 37.

²² VANČUROVÁ, A.; LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2008*. Praha: VOX, 2008, str. 37.

2.3. Přímé daně

Přímé daně jsou charakteristické svou adresností, která zaručuje optimálnější možnost využití sociálních prvků. Mají povahu se co nejvíce přizpůsobit platebním schopnostem jednotlivých subjektů. Nejvýznamnější z přímých daní jsou daně z příjmů, které tvoří velice podstatnou část rozpočtových příjmů ve velké většině zemí. Strukturu přímých daní znázorňuje Obrázek 5.

* Daň silniční jako daň z užívání vozidel může být považována i za daň nepřímou.

Obrázek 5: Přímé daně v ČR²³

²³ VANČUROVÁ, A.; LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2008*. Praha: VOX, 2008, str. 38.

2.3.1. Daně z příjmů

Tyto daně jsou v České republice upraveny zákonem o dani z příjmů²⁴, který upravuje daně z příjmů fyzických a právnických osob.

Daň z příjmů fyzických osob je daň, které podléhají veškeré zdanitelné příjmy jednotlivců. Je to daň, která funguje jako prostředek redistribuce důchodů od bohatších k sociálně potřebným, také má ovlivňovat chování poplatníka žádoucím směrem (např. aby přispíval různým humanitárním organizacím).

Základ daně²⁵ je rozdělen do pěti dílčích základů daně odpovídajícím hlavním druhům zdanitelných příjmů. Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou příjmy²⁶:

- ze závislé činnosti a funkční požitky;
- z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti;
- z kapitálového majetku;
- z pronájmu;
- ostatní.

Daň z příjmů právnických osob je daň, kdy předmětem daně jsou veškeré příjmy z činností a z nakládání s majetkem, u nepodnikatelských subjektů potom zejména příjmy z činností uskutečňovaných za účelem dosahování zisku.

2.3.2. Majetkové daně

Majetkové daně patří k daním historicky nejdéle využívaným. Mají pouze doplňkový charakter daňových příjmů. Předmětem majetkových daní je stavová veličina neboli majetek. Rozlišujeme obecné a výběrové majetkové daně. V současné době všeobecných majetkových daní není příliš využíváno. V naší zemi jsou aplikovány následující majetkové daně.

Daň z nemovitostí se vybírá podle rozlohy nemovitosti, výnos daně z nemovitosti pak plyne do rozpočtu obce. Tyto daně se dále dělí na daň z pozemků a daň ze staveb. Předmětem daně z pozemků jsou pozemky na území České republiky vedené v katastru

²⁴ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

²⁵ Základ daně je předmět zdanění vymezený věcně a časově, který je vyjádřen v peněžních jednotkách.

²⁶ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

nemovitostí. Základem daně je výměra pozemků v m². Do předmětu daně ze staveb se zahrnují stavby, byty a nebytové prostory. Základem této daně je skutečně zastavěná plocha staveb v m².

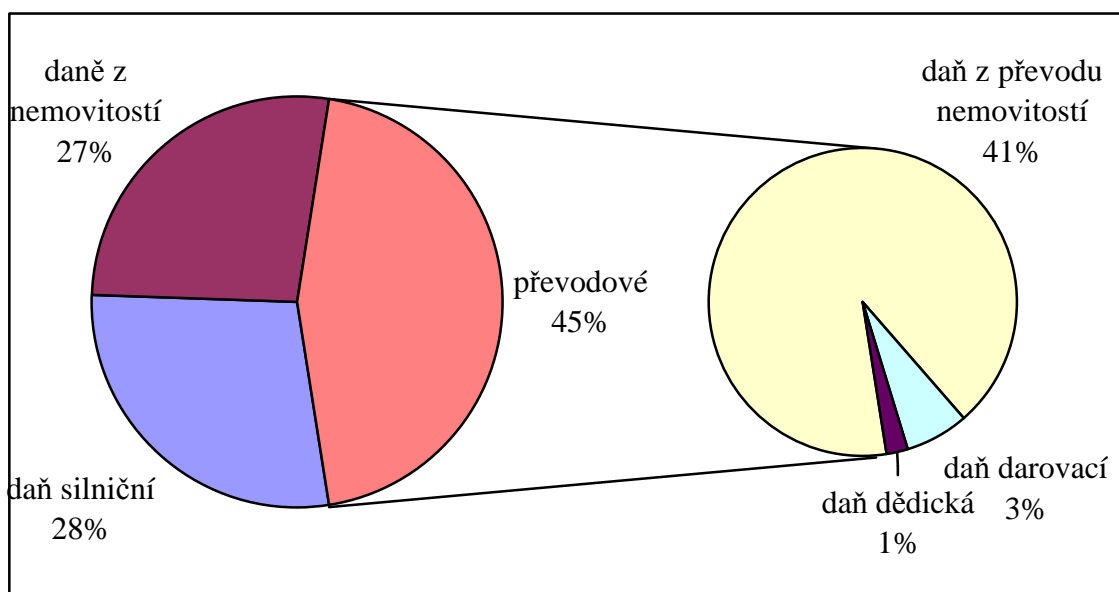
Daň silniční platí především provozovatelé motorových vozidel. Předmětem daně jsou silniční motorová vozidla, u osobních automobilů se vztahuje na vozidla, která jsou využívána k výdělečné činnosti. V posledních letech mají tyto daně vyšší výnos než daně z nemovitostí.

Daně převodové jsou ve svém souhrnu nejvýznamnější. Tyto daně se dále dělí na daň z převodu nemovitostí, daň dědickou a darovací.

Daň z převodu nemovitostí daň jednorázová, která se vyměří především při úplatném převodu nemovitostí. Za základ daně je zpravidla považována kupní cena nebo ocenění podle zákona o oceňování.²⁷

Daň dědická a darovací jsou daně jednorázové, které se vyměří při bezúplatném převodu majetku. Základem obou těchto daní je hodnota převáděného majetku.

Obrázek 6 znázorňuje podíl výnosu majetkových daní v ČR v roce 2005.

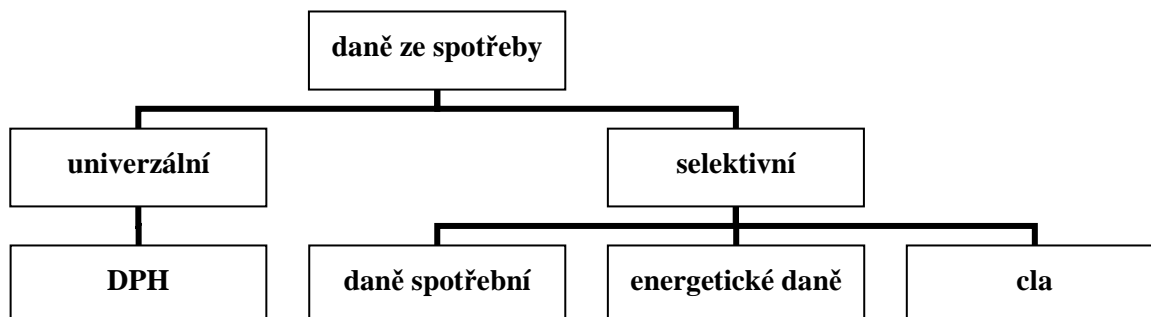
Obrázek 6: Výnos majetkových daní v ČR v roce 2005²⁸

²⁷ VANČUROVÁ, A.; LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2008*. Praha: VOX, 2008, str. 36 – 41.

²⁸ VANČUROVÁ, A.; LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2008*. Praha: VOX, 2008, str. 40.

2.4. Nepřímé daně

Nepřímé daně jsou také nazývány jako daně ze spotřeby, protože jejich objektem je spotřeba. Rozlišujeme daně univerzální (všeobecné) a selektivní – viz Obrázek 7.

Obrázek 7: Nepřímé daně v ČR²⁹

2.4.1. Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je daní všeobecnou. Předmětem zdanění je dodání zboží, poskytování služeb, převod nemovitostí, také dovoz zboží ze třetích zemí.

V Příloze B lze vidět základní a sníženou sazbu DPH v zemích EU v roce 2008.

2.4.2. Spotřební daně

Oproti dani z přidané hodnoty jsou spotřební daně daněmi selektivními (výběrovými). Předmětem těchto daní je výroba a dovoz vybraných statků. Struktura spotřebních daní v ČR je znázorněna na Obrázku 8.

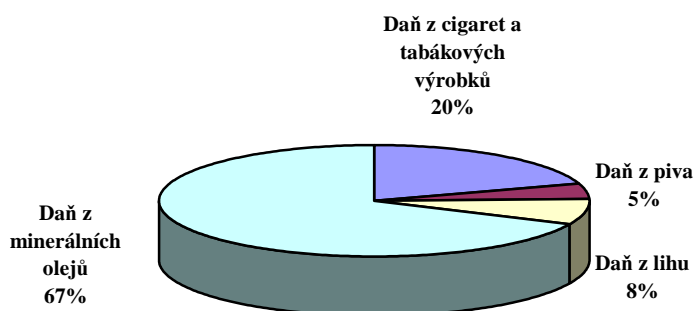

Obrázek 8: Spotřební daně v ČR³⁰

²⁹ VANČUROVÁ, A.; LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2008*. Praha: VOX, 2008, str 41.

³⁰ Vlastní zpracování.

Obrázek 9 znázorňuje podíl výnosů jednotlivých spotřebních daní v roce 2006.

Obrázek 9: Podíl výnosů jednotlivých spotřebních daní na celkovém daňovém výnosu spotřebních daní v ČR v roce 2006³¹

2.4.3. Energetické daně

Energetické daně jsou od roku 2008 zařazeny v daňovém systému ČR k ochraně životního prostředí. Energetické daně zahrnují:

- daň ze zemního plynu (vztahuje se také na svítiplyn a vodní plyn);
- daň z pevných paliv;
- daň z elektřiny.

2.4.4. Cla

Cla jsou svou podstatou specifickou daní ze spotřeby. Jde o platbu, která souvisí s přechodem zboží přes hranice státu. V současné době jsou využívány dovozní cla, která mají jako jeden z úkolů sledovat podporu domácí produkce. Význam cel v dnešní době klesá. Evropská unie funguje jako celní unie, a tudíž je clu podroben pouze dovoz zboží ze státu mimo Evropskou unii.

2.5. Ostatní daňové příjmy

Jsou to takové příjmy, které nelze jednoznačně označit jako daně přímé či nepřímé. Specifické postavení mezi těmito daněmi má pojistné na sociální pojištění, které splňuje všechny vlastnosti daní.

³¹ VANČUROVÁ, A.; LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2008*. Praha: VOX, 2008, str. 209.

3. ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ V ČR

Rozpočtové určení daní je v České republice zakotveno v Zákoně č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), v platném znění.

Tento zákon upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.³²

Mezníky ve vývoji RUD lze v ČR rozdělit do těchto etap:

- období 1993 – 1995;
- období 1996 – 2000;
- období 2001 – 2004;
- období 2005 – 2007;
- období od roku 2008 do současnosti.

3.1. Vývoj RUD v letech 1993 – 1995

Daňová reforma v roce 1993 se týkala všech stávajících daní – viz Obrázek 10 a představovala velmi rozsáhlý zásah do ekonomiky. Cílem této reformy bylo především³³:

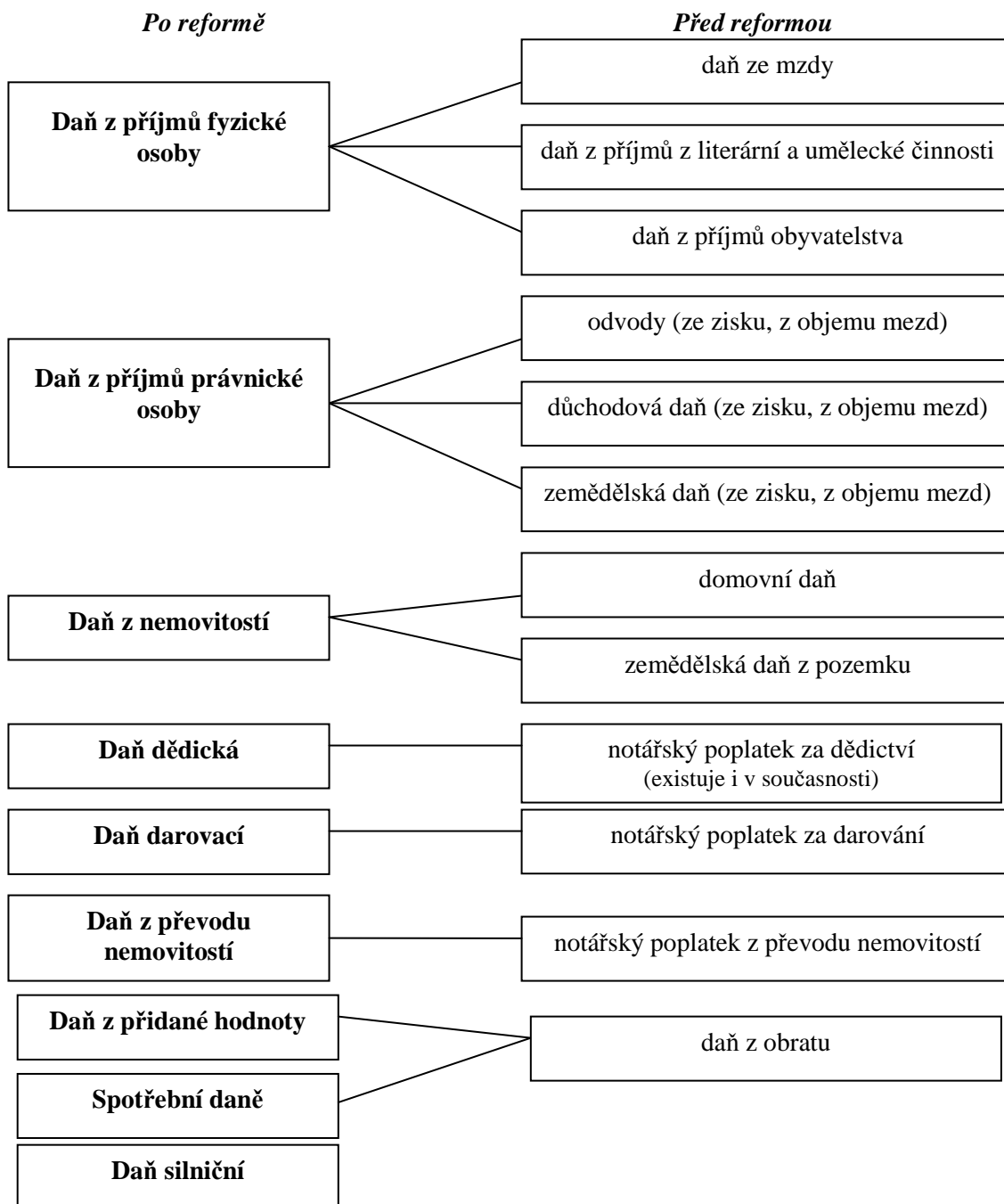
- zjednodušení daňového systému, tedy i vyloučení alternativních daňových režimů pro jeden subjekt;
- zprůhlednění daňové soustavy tak, aby se mohla stát kalkulovatelným prvkem minimálně ve střednědobém rozhodování podniků, ale i jednotlivců;
- zvýšení daňové spravedlnosti, zejména vytvoření stejných podmínek pro všechny daňové subjekty bez ohledu na právní formu organizace;
- respektování hranice daňové únosnosti a zachování podmínek pro zájem na dalším zvyšování příjmů;

³² Zákon č. 243/2000 Sb., rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům.

³³ ŠIROKÝ, J. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. Praha: C. H. Beck, 2003, str. 36.

- vytvoření základních podmínek pro začátek sjednocovacího procesu evropských daňových soustav i v České republice;
- zajištění dostatečných příjmů státního rozpočtu a dostatečné pružnosti daňové soustavy, aby byla schopna přizpůsobit se změnám v ekonomice.

Všech těchto cílů dosaženo nebylo, ale základní principy nové daňové soustavy byly zachovány do současnosti.

Obrázek 10: Srovnání daní ČR před a po reformě k 1.1.1993³⁴

³⁴ ŠIROKÝ, J. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. Praha: C. H. Beck, 2003, str. 37.

Se zavedením nové daňové soustavy došlo také ke změně daňového určení. Nově bylo stanoveno, které druhy daňových výnosů budou směřovány do jednotlivých stupňů veřejných rozpočtů. Hlavním cílem této nové úpravy bylo posílení autonomie obcí. Podle tohoto rozpočtového určení daní můžeme daně členit na:

- **daně, jejichž výnos je výlučně určen do státního rozpočtu** (daně z převodu majetku, daň silniční, daň z přidané hodnoty a spotřební daně);
- **daně, jejichž výnos je výlučně určen do rozpočtu obcí** (daň z nemovitostí, daň z právnických osob placenou přímo obcí a daň z příjmů fyzických osob – podnikatelů);
- **sdílené daně, které se procentními podíly dělí mezi státní rozpočet, obce a okresní úřady** (daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a daň z příjmů právnických osob).

Od roku 1993 plyne do rozpočtu obcí celý výnos daně z nemovitostí, a to podle katastrálního území obce, kde se nemovitosti nacházejí. Daň z nemovitostí má stabilní daňový výnos. Tento výnos znamená pro obce velice malý příjem. V 90. letech činil podíl daně z nemovitostí na celkových příjmech rozpočtů obcí 7 %.

Změna nastala také u daně z příjmů, kdy v letech 1993 – 1995 se obce dělily o celookresní výnos daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků s rozpočtem příslušného okresního úřadu, a to v poměru: v r. 1993 – 40 % : 60 %, v r. 1994 – 50 % : 50 % a v r. 1995 – 55 % : 45 %. Podíl na výnosu dostávaly obce v závislosti na podílu obyvatel obce k celookresnímu počtu obyvatel. V letech 1994 a 1995 dostávaly magistrátní města³⁵ celých 100 %.

Od roku 1994 plyne výnos daně z příjmů právnických osob, kdy je poplatníkem sama obec, přímo do rozpočtu obce.

STRUKTURA DAŇOVÝCH VÝNOSŮ URČENÝCH DO ROZPOČTŮ OBCÍ V LETECH 1993 – 1995

- 100 % výnos daně z nemovitostí nacházejících se na území příslušné obce;
- 100 % výnos daně z příjmů právnických osob v případě, kdy je poplatníkem obec (od roku 1994);

³⁵ Magistrátní města: Praha, Brno, Ostrava a Plzeň.

- 100 % výnos daně z příjmů fyzických osob z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti;
- 100 % výnos z místních poplatků;
- u daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků na základě okresního výnosu: v roce 1993 – 40 %, v roce 1994 – 50 %, v roce 1995 55 %.

Schéma RUD v letech 1993 – 1995 je znázorněno v Příloze C.

3.2. Vývoj RUD v letech 1996 – 2000

V tomto období došlo také k řadě změn v rozpočtovém určení daní, které nejlépe znázorňuje schéma v Příloze D.

Od roku 1996 se rozpočty obcí dělí se státním rozpočtem o celou daň z příjmů (tzn. o výnos daně z příjmů fyzických osob a také právnických osob). Tato daň se tak stala typickou daní sdílenou. U daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků dochází ke změně procentních podílů u obcí, OÚ, státního rozpočtu a magistrátních měst. Daň z příjmů fyzických osob zdaňovaných zvláštní sazbou daně u zdroje příjmů byla celá příjmem státního rozpočtu.

Za velké pozitivum bylo považováno zavedení daně z příjmů právnických osob v roce 1996. Podíl na celostátním výnosu plynul do příjmů obce.³⁶

STRUKTURA DAŇOVÝCH VÝNOSŮ URČENÝCH DO ROZPOČTŮ OBCÍ V LETECH 1996 – 2000

- 100 % výnos daně z nemovitostí nacházejících se na území příslušné obce;
- 100 % výnos daně z příjmů právnických osob v případě, kdy je poplatníkem obec;
- 100 % výnos daně z příjmů fyzických osob z podnikání a jiné samostatné výdělečné činnosti dle trvalého bydliště plátců daně;
- 100 % výnos z místních poplatků;
- 20 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů právnických osob ve výši odpovídající podílu počtu obyvatel obce k celkovému počtu obyvatel ČR;

³⁶ PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004, str. 266 – 275.

- 30 % podíl na celookresním výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, a to:
 - 10 % podíl na výnosu dle plátcovy pokladny;
 - 20 % podíl na výnosu dle počtu obyvatel.

3.3. Vývoj RUD v letech 2001 – 2004

Toto období je vhodné rozdělit na 2 fáze, a to na první fázi: rok 2001 a druhou fázi: období 2002 – 2004.

V roce 2001 nabytl účinnosti Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Tento zákon opět změnil podíl rozpočtů obcí na daních z příjmů. Nově je tu daň z přidané hodnoty, jako daň sdílená. Podíl na DPH je stabilním výnosem, čímž se do určité míry podařilo snížit rozdíly v daňových příjmech mezi obcemi.³⁷

Postavení okresních úřadů se v rámci reformy veřejné správy změnilo. Podle nového zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a podle nového zákona o okresních úřadech č. 147/2000 Sb. se okresní úřady mění na organizační složku státu, čímž se staly přímo součástí státního rozpočtu.

Celé schéma nového RUD v roce 2001 je znázorněno v Příloze E.

STRUKTURA DAŇOVÝCH VÝNOSŮ URČENÝCH DO ROZPOČTŮ OBCÍ V ROCE 2001

- 100 % výnos daně z nemovitostí nacházejících se na území obce;
- 100 % výnos daně z příjmů právnických osob v případě, kdy je poplatníkem obec;
- 100 % výnos z místních poplatků;
- 20,59 % podíl na celostátním výnosu daně z přidané hodnoty;
- 20,59 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů fyzických osob;
- 20,59 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů právnických osob bez daně placené samotnými obcemi;

³⁷ PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004, str. 266 – 271.

- 30 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, dle trvalého bydliště poplatníka daně.

Každá z obcí se na celostátním hrubém výnosu sdílených daní podílí určitým procentem. Toto procento stanovuje Ministerstvo financí ČR vyhláškou. Odpovídá poměru násobku počtu obyvatel obce podle bilance počtu obyvatel ČR k 1. lednu běžného roku a koeficientu velikostní kategorie obce k součtu těchto násobků všech obcí v ČR. Koeficienty znázorňuje Tabulka 3.

Tabulka 3: Koeficienty velikostních kategorií obcí³⁸

Počet obyvatel obce	Koeficienty velikostní kategorie obcí	Počet obyvatel obce	Koeficienty velikostní kategorie obcí
do 100	0,4213	20 001 – 30 000	0,7102
101 – 200	0,5370	30 001 – 40 000	0,7449
201 – 300	0,5630	40 001 – 50 000	0,8142
301 – 1 500	0,5881	50 001 – 100 000	0,8487
1 501 – 5 000	0,5977	100 001 – 150 000	1,0393
5 001 – 10 000	0,6150	150 001 a výše	1,6715
10 001 – 20 000	0,7016	Hlavní město Praha	2,7611

V roce 2002 zahájily svou činnost krajské úřady, a postupně docházelo k útlumu činnosti okresních úřadů.

Novelizace RUD zákonem č. 483/2001 Sb. zahrnuje tedy navíc i financování krajů, a to podílem na sdílených daních ve výši 3,1 %. Kritérium pro rozdělení podílu je objem výdajů na aktivity převedené do působnosti krajů. Pro každý kraj je stanovené procento.

Další změnou bylo posílení obecních příjmů o 1,5 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti podle počtu zaměstnanců v obci ku počtu zaměstnanců v ČR³⁹.

³⁸ PEKOVÁ, J. *Veřejné finance: úvod do problematiky*. Praha: ASPI, 2005, str. 141.

³⁹ Podíl konkrétní obce je stanoven procentem, které je stanoveno vyhláškou Ministerstva financí.

Z důvodu zařazení financování krajů došlo ke změně procentních podílů daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti.

Schéma RUD v letech 2002 – 2004 je znázorněno v Příloze F.

STRUKTURA DAŇOVÝCH VÝNOSŮ URČENÝCH DO ROZPOČTŮ OBCÍ V LETECH 2002 - 2004

- 100 % výnos daně z nemovitostí nacházejících se na území obce;
- 100 % výnos daně z příjmů právnických osob v případě, kdy je poplatníkem obec;
- 100 % výnos z místních poplatků;
- 20,59 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, dle přepočteného počtu obyvatel⁴⁰;
- 1,5 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, dle přepočteného počtu zaměstnanců;
- 20,59 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou, dle přepočteného počtu obyvatel;
- 20,59 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů právnických osob bez daně placené samotnými obcemi, dle přepočteného počtu obyvatel;
- 20,59 % podíl na celostátním výnosu daně z přidané hodnoty, dle přepočteného počtu obyvatel;
- 20,59 % podíl z 60 % z celostátního výnosu daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, dle přepočteného počtu obyvatel;
- 30 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, dle trvalého bydliště poplatníka daně.

STRUKTURA DAŇOVÝCH VÝNOSŮ URČENÝCH DO ROZPOČTŮ KRAJŮ V LETECH 2002 - 2004

- 100 % výnos daně z příjmů právnických osob v případě, kdy je poplatníkem kraj;
- 3,1 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, pro každý kraj stanoveným procentem;

⁴⁰ Podle počtu obyvatel a velikostního koeficientu obce.

- 3,1 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou, pro každý kraj stanoveným procentem;
- 3,1 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů právnických osob bez daně placené kraji, pro každý kraj stanoveným procentem;
- 3,1 % podíl na celostátním výnosu daně z přidané hodnoty, pro každý kraj stanoveným procentem;
- 3,1 % podíl z 60 % z celostátního výnosu daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, pro každý kraj stanoveným procentem.

3.4. Vývoj RUD v letech 2005 – 2007

V roce 2005 nabyla účinnosti novela zákona č. 243/2000 Sb. zákonem č. 1/2005 Sb. Tato novela byla zajímavá tím, že se týkala pouze změn u krajů. Došlo ke zvýšení podílu krajů z 3,1 % na 8,92 %. Kritérium podílu zůstává stejné. Výrazně se ovšem liší procentní podíly jednotlivých krajů na sdílených daních – viz Tabulka 4.⁴¹

Příloha G znázorňuje RUD platné od roku 2005.

Tabulka 4: Procentní podíl jednotlivých krajů na celostátním výnosu daní⁴²

Kraj	Procento	Kraj	Procento
Hlavní město Praha	3,183684	Královehradecký	6,442233
Středočeský	13,774311	Pardubický	5,555168
Jihočeský	8,607201	Vysočina	7,338590
Plzeňský	7,248716	Jihomoravský	9,526055
Karlovarský	3,772990	Olomoucký	6,751705
Ústecký	8,242502	Zlínský	5,251503
Liberecký	4,681207	Moravskoslezský	9,624135

STRUKTURA DAŇOVÝCH VÝNOSŮ URČENÝCH DO ROZPOČTŮ KRAJŮ V LETECH 2005 – 2007

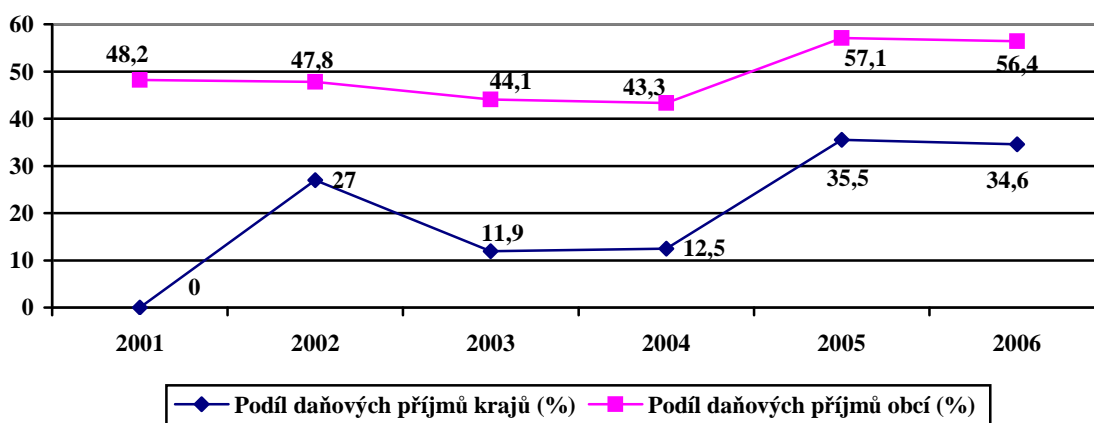
- 100 % výnos daně z příjmů právnických osob v případě, kdy je poplatníkem kraj;

⁴¹ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, 2007, str. 113 – 132.

⁴² PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, 2007, str. 128.

- 8,92 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, pro každý kraj stanoveným procentem;
- 8,92 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou, pro každý kraj stanoveným procentem;
- 8,92 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů právnických osob bez daně placené kraji, pro každý kraj stanoveným procentem;
- 8,92 % podíl na celostátním výnosu daně z přidané hodnoty, pro každý kraj stanoveným procentem;
- 8,92 % podíl z 60 % z celostátního výnosu daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, pro každý kraj stanoveným procentem.

Obrázek 11 znázorňuje podíl daňových příjmů na celkových příjmech.

Obrázek 11: Podíl daňových příjmů obcí a krajů na celkových příjmech v ČR (%)⁴³

3.5. Vývoj RUD od 1. 1. 2008

Změna, doposud platného RUD, proběhla zákonem č. 377/2007 Sb., čímž byl novelizován zákon č. 243/2000 Sb. Změna se dotkla procentních podílů obcí, které vzrostly z 20,59 % na 21,40 %, čímž došlo k posílení příjmů malých obcí. Platné schéma RUD od roku 2008 znázorňuje Příloha H.

⁴³ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, 2007, str. 129.

STRUKTURA DAŇOVÝCH VÝNOSŮ URČENÝCH DO ROZPOČTŮ OBCÍ OD 1. 1. 2008

- 100 % výnos daně z nemovitostí nacházejících se na území obce;
- 100 % výnos daně z příjmů právnických osob v případě, kdy je poplatníkem obec;
- 21,4 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti dle přepočteného počtu obyvatel;
- 1,5 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, dle přepočteného počtu zaměstnanců;
- 21,4 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou, dle přepočteného počtu obyvatel;
- 21,4 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů právnických osob bez daně placené samotnými obcemi, dle přepočteného počtu obyvatel;
- 21,4 % podíl na celostátním výnosu daně z přidané hodnoty, dle přepočteného počtu obyvatel;
- 21,4 % podíl z 60 % z celostátního výnosu daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, dle přepočteného počtu obyvatel;
- 30 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, dle trvalého bydliště poplatníka daně.

Procento, kterým se obce⁴⁴ podílejí na procentní části celostátního hrubého výnosu daní, se vypočte jako součet:⁴⁵:

- poměru celkové výměry obce k celkové výměře všech obcí vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,03;
- poměru počtu obyvatel obce k počtu obyvatel všech obcí vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,03;
- poměru násobku postupných přechodů, vypočteného pro obec pomocí koeficientů postupných přechodů – viz Tabulka 5, k součtu násobků postupných přechodů vypočtených za ostatní obce, vyjádřeného v procentech a násobeného

⁴⁴ S výjimkou hlavního města Prahy, Plzně, Ostravy a Brna.

⁴⁵ Zákon č. 243/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

koeficientem 0,94 a je dále násobeno celkových procentem⁴⁶, kterým se na části celostátního výnosu daní podílejí ostatní obce.

Tabulka 5: Koeficienty postupných přechodů⁴⁷

Obce s počtem obyvatel od – do obyvatel	Koeficienty postupných přechodů	Násobek postupných přechodů
0 – 300	1,0000	1,0000 x počet obyvatel obce
301 – 5 000	1,0640	300 + 1,0640 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 300
5 001 – 30 000	1,3872	5 300,8 + 1,3872 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 5000
30 001 – a více	1,7629	39 980,8 + 1,7629 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 30 000

Procento, kterým se podílejí na procentní části celostátního hrubého výnosu daní, hlavní město Praha, Plzeň, Ostrava a Brno, se vypočte jako součet⁴⁸:

- poměru celkové výměry obce k celkové výměře všech obcí vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,03;
- poměru počtu obyvatel obce k počtu obyvatel všech obcí vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,03;
- poměru násobku příslušného přepočítacího koeficientu – viz Tabulka 6 , a připadající na hlavní město Prahu, Plzeň, Ostravu nebo Brno a počtu obyvatel těchto měst k součtu násobků příslušných přepočítacích koeficientů a počtu obyvatel připadajících na hlavní město Prahu, Plzeň, Ostravu a Brno a na ostatní obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,94.

⁴⁶ Celkové procento, kterým se ostatní obce podílejí na části celostátního hrubého výnosu daní, se stanoví pomocí zlomku, v jehož čitateli se uvede násobek přepočítacího koeficientu pro ostatní obce (uvedený v příloze č. 3 zákona č. 243/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů) a celkového počtu obyvatel ostatních obcí, a ve jmenovateli součet násobků příslušných přepočítacích koeficientů (uvedených v příloze č. 3 zákona 243/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů) a počtu obyvatel připadající na hlavní město Prahu, Plzeň, Ostravu, Brno a na ostatní obce.

⁴⁷ Příloha č. 2 zákona 243/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁸ Zákon č. 243/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Tabulka 6: Přepočítací koeficient⁴⁹

	Přepočítací koeficient
Hlavní město Praha	4,2098
Plzeň	2,5273
Ostrava	2,5273
Brno	2,5273
Ostatní obce	1,0000

Při stanovení počtu obyvatel obce se vychází ze stavu k 1. lednu běžného roku uvedeného v bilanci obyvatel ČR zpracované Českým statistickým úřadem k 1. lednu běžného roku.

Při stanovení výměry katastrálních území se vychází z údajů Českého úřadu zeměměřického a katastrálního k 1. lednu běžného roku.⁵⁰

STRUKTURA DAŇOVÝCH VÝNOSŮ URČENÝCH DO ROZPOČTŮ KRAJŮ OD 1. 1. 2008

- 100 % výnos daně z příjmů právnických osob v případě, kdy je poplatníkem kraj;
- 8,92 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, pro každý kraj stanoveným procentem;
- 8,92 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou, pro každý kraj stanoveným procentem;
- 8,92 % podíl na celostátním výnosu daně z příjmů právnických osob bez daně placené kraji, pro každý kraj stanoveným procentem;
- 8,92 % podíl na celostátním výnosu daně z přidané hodnoty, pro každý kraj stanoveným procentem;
- 8,92 % podíl z 60 % z celostátního výnosu daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti, pro každý kraj stanoveným procentem.

⁴⁹ Příloha č. 3 zákona 243/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁰ Zákon č. 243/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

3.6. Vývoj RUD od 1. 9. 2008 do současnosti

Vyhláškou č. 316/2008 Sb., o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů, nastávají změny v doposud platném RUD. Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. září 2008.

Tyto změny se týkají daňových příjmů rozpočtů obcí, a to⁵¹:

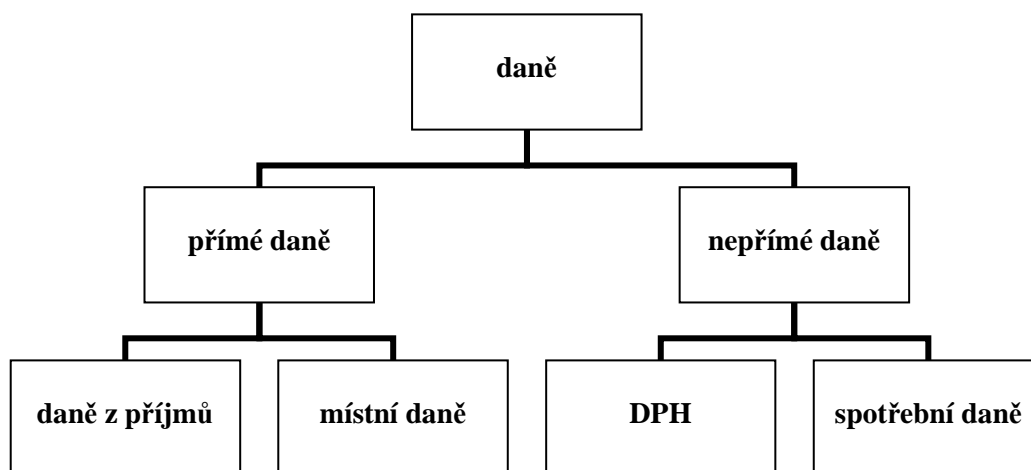
- procenta, kterým se každá obec podílí na procentní části celostátního hrubého výnosu daní podle § 4 odst. 1 písm. b) až f) zákona o rozpočtovém určení daní, se stanoví ve sloupci 8 přílohy k této vyhlášce;
- procenta, kterým se každá obec podílí na procentní části celostátního hrubého výnosu daně podle § 4 odst. 1 písm. i) zákona o rozpočtovém určení daní, se stanoví ve sloupci 10 přílohy k této vyhlášce;
- celkového procenta, kterým se obce, s výjimkou hlavního města Prahy, Plzně, Ostravy a Brna, podílejí na části celostátního hrubého výnosu daní podle § 4 odst. 1 písm. b) až f) zákona o rozpočtovém určení daní, se stanoví v první větě přílohy k této vyhlášce.

⁵¹ Vyhláška č. 316/2008 Sb., o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů.

4. DAŇOVÝ SYSTÉM SLOVENSKÉ REPUBLIKY

4.1. Daňová soustava Slovenské republiky

Daňový systém je tvořen daněmi přímými a nepřímými, které se na území Slovenské republiky vybírají. Současná daňová soustava Slovenské republiky je zobrazena na Obrázku 12.

Obrázek 12: Daňová soustava na Slovensku⁵²

DANĚ Z PŘÍJMŮ

Daně z příjmů se jako v ČR dělí na:

- daně z příjmů fyzických osob;
- daně z příjmů právnických osob.

MÍSTNÍ DANĚ SE ROZDĚLUJÍ NA⁵³:

- daň z nemovitosti (z pozemků, ze staveb, z bytů);
- daň ze psa;

⁵² VYŠŇOVSKÁ, J. *Daňová soustava*. Prešov: Michal Laško, 2005, str. 4.

⁵³ VYŠŇOVSKÁ, J. *Daňová soustava*. Prešov: Michal Laško, 2005, str. 31.

- daň z užívání veřejného prostranství;
- daň z ubytování;
- daň z prodejních automatů;
- daň za nevýherní hrací přístroje;
- daň za vjezd vozidla do historické části města;
- daň za jaderné zařízení;
- daň z motorových vozidel;
- poplatek za komunální odpad.

Zavedení a vybírání místních daní vyjma poplatku za komunální odpad a drobných stavebních odpadů je na rozhodnutí příslušných místních samosprávných orgánů, tj. obec a vyšší územní celek. Místní poplatek za komunální odpad a drobné stavební úpravy je obec povinna ukládat. Daň z motorových vozidel může všeobecně závazným nařízením zavést vyšší územní celek.

DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY

Tato daň je daní všeobecnou, nepřímou, která má spotřební charakter.

SPOTŘEBNÍ DANĚ

Spotřební daně jsou daněmi nepřímými, které zatěžují konečnou spotřebu. Spotřebitel daň zaplatí v ceně nakoupeného výrobku či služby.

Spotřební daně jsou dále děleny na⁵⁴:

- spotřební daň z vína;
- spotřební daň z piva;
- spotřební daň z lihu;
- spotřební daň z tabákových výrobků;
- spotřební daň z minerálních olejů.

⁵⁴ VYŠŇOVSKÁ, J. *Daňová soustava*. Prešov: Michal Laško, 2005, str. 4 – 53.

4.2. Rozpočtové určení daní Slovenské republiky

Tato podkapitola se věnuje výnosům z daní, které plynou do rozpočtů obcí nebo rozpočtů vyšších územních celků (tj. daně z příjmů fyzických osob a místní daně). Daň z příjmů právnických osob, daň z přidané hodnoty a spotřební daně jsou daněmi, jejichž výnos plyne pouze do státního rozpočtu.

4.2.1. Určení výnosu daně z příjmů fyzických osob

Rozpočtové určení výnosu daní na Slovensku je upraveno **Zákonem č. 564/2004 Z. z.**, o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnkov. Tento zákon upravuje rozpočtové určení a mimo jiné také způsob rozdělování výnosu daně z příjmů fyzických osob s výjimkou daně z příjmů, která se vybírá srážkou, do rozpočtů obcí a rozpočtu vyšších územních celků.

Zákon uvádí, že výnos daně z příjmů fyzických osob vyjma daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou v příslušném rozpočtovém roce je **příjmem rozpočtů obcí ve výši 70,3 % a rozpočtů vyšších územních celků ve výši 23,5 %**.

Výnosy z daní jsou rozdělovány a poukazovány obcím a vyšším územním celkům daňovým úřadem podle kritérií, které stanoví vláda Slovenské republiky.⁵⁵

RUD se také řídí **Nařízením vlády č. 668/2004 Z. z.**, o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve. Toto nařízení upravuje kritéria a způsob rozdělování výnosu daně z příjmů fyzických osob s výjimkou daně z příjmů, která se vybírá srážkou, do rozpočtu obcí a rozpočtu vyšších územních celků.

ROZPOČTOVÉ URČENÍ VÝNOSU DANĚ OBCÍM

Výnos daně z příjmů je podle zákona o rozdělování výnosu daně z příjmů územní samosprávě rozdělen obcím podle těchto kritérií⁵⁶:

- **23 % podle počtu obyvatel obce s trvalým pobytem na území obce** k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku (v Příloze I je znázorněna prostorová

⁵⁵ Zákon č. 564/2004 Z. z., o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnkov.

⁵⁶ Nařízením vlády č. 668/2004 Z. z.

diferenciace obcí podle tohoto kritéria, z čehož je patrné, že soustředění obcí s nejnižším příspěvkem je na severovýchodě, východě a jihu středního Slovenska, přičemž toto rozmístění logicky kopíruje obce s nízkým počtem obyvatel), **z toho 57 % se přepočítává koeficientem nadmořské výšky** obce uvedeným v příloze č. 1 nařízení vlády č. 668/2004 Z. z. (v Příloze J je znázorněna mapa prostorové diferenciace, podle níž je jasné, že výše položené obce získávají z výnosu daní více);

- **32 % podle počtu obyvatel obce s trvalým pobytem na území obce** k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku **přepočítaného koeficientem v závislosti na zařazení obce do velikostní kategorie** – viz Tabulka 7 (Příloha K znázorňuje prostorovou diferenciaci podle tohoto kritéria, Příloha L zobrazuje mapu podílu příspěvku na počtu obyvatel přepočtený koeficientem v závislosti na zařazení obce do velikostních kategorií z výnosu DPFO);
- **40 % podle počtu žáků** – koeficienty jsou uvedeny v Příloze M a Příloze N (Příloha O znázorňuje diferencovanou mapu dle podílu příspěvku na žáky navštěvujících školní zařízení v zřizovatelské působnosti obce z výnosu DPFO);
- **5 % podle počtu obyvatel obce, kteří dovršili věk 62 let**, s trvalým pobytem na území obce k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku (viz Příloha P).

Shrnutí všech kritérií podává Příloha Q, která znázorňuje prostorovou diferenciaci obcí Slovenska podle podílu celkového příspěvku obce na výnosu DPFO.

Podíl obce na výnosu daně se vypočítává měsíčně podle vzorce uvedeného v Příloze R.

Tabulka 7: Koeficienty velikostních kategorií obcí⁵⁷

Velikostní kategorie obce	Koeficient
1 – 1 000	0,89
1 001 – 5 000	0,90
5 001 – 10 000	0,91
10 001 – 50 000	0,94
50 001 – 100 000	1,13
Košice	1,50
Bratislava	2,35

⁵⁷ Příloha č. 2 nařízení vlády č. 668/2004 Z. z.

ROZPOČTOVÉ URČENÍ VÝNOSU DANĚ VYŠŠÍM ÚZEMNÍM CELKŮM

Výnos daně je podle zákona o rozdělování výnosu daně z příjmů územní samosprávě rozdělen vyšším územním celkům takto:

- **15 % podle počtu obyvatel vyššího územního celku** s trvalým pobytem na jeho území k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku;
- **15 % podle počtu obyvatel vyššího územního celku ve věku 15 - 18 let** s trvalým pobytem na jeho území k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku;
- **32 % podle počtu obyvatel vyššího územního celku, kteří dovršili věk 62 let,** s trvalým pobytem na území vyššího územního celku k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku;
- **9 % podle hustoty obyvatelstva vyššího územního celku** s trvalým pobytem na území vyššího územního celku k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku;
- **20 % podle délky cest II. a III. třídy ve vlastnictví vyššího územního celku** k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku;
- **9 % podle rozlohy vyššího územního celku.**

Mezi příjmy těchto celků patří také 100 % výnosu daně z motorových vozidel.

Podíl vyšších územních celků na výnosu daně se vypočítává měsíčně podle vzorce uvedeného v Příloze S. Vypočítaný podíl se vynásobí měsíčně koeficientem uvedeným v Tabulce 8.

Tabulka 8: Koeficienty výpočtu podílu VÚC na výnosu daně⁵⁸

Samosprávný kraj	V roce 2008
Bratislavský	0,9518
Trnavský	0,9803
Trenčínský	1,0013
Nitranský	0,9952
Žilinský	1,0119
Báňskobystrický	1,0170
Prešovský	1,0151
Košický	1,0025

⁵⁸ Příloha č. 6 nařízení vlády č. 668/2004 Z. z.

Tabulka 9 znázorňuje podíl vyššího územního celku na výnosu DPFO dle dílčích kritérií i v souhrnu pro rok 2009.

Tabulka 9: Podíl VÚC na výnosu DPFO pro rok 2009 v Eurech⁵⁹

Kraj	Počet obyv.*	Počet obyv. ve věku 15-18 let*	Počet obyv. ve věku 62+*	Rozloha v km ²	Počet obyv./km ²	Délka cest II.a III. třídy v km*	Podíl na DPFO pro rok 2009 v Eurech
Bratislavský	610 850	28 925	94 071	2 053	298	512,597	37 570 898
Trnavský	557 151	30 359	82 837	4 147	134	1592,785	47 415 051
Trenčinský	599 831	34 051	94 351	4 502	133	1488,812	51 657 187
Nitranský	706 758	38 047	113 712	6 344	111	2041,423	63 375 472
Žilinský	695 698	42 380	96 266	6 809	102	1438,877	58 766 906
Báňskobystrický	654 688	36 413	99 970	9 455	69	2571,851	70 630 642
Prešovský	801 939	53 022	102 657	8 974	89	2440,044	73 525 719
Košický	774 190	45 870	105 018	6 752	115	1943,124	64 388 125
Celkem	5 401 085	309 067	788 882	49 036	x	14029,513	467 330 000

* údaje k 1.1.2008

4.2.2. Určení výnosu daně z místních daní

Výnos z této daně je upraven **Zákonem č. 582/2004 Z.z.**, o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších zmien a doplnkov.

ROZPOČTOVÉ URČENÍ VÝNOSU DANĚ OBCÍM

Celý výnos této daně plyne obcím z daní z nemovitosti, ze psa, z užívání veřejného prostranství, z ubytování, z prodejních automatů, daň za nevýherní hrací přístroje, za vjezd vozidla do historické části města, za jaderné zařízení, z motorových vozidel, za komunální odpad a drobné stavební odpady.

ROZPOČTOVÉ URČENÍ VÝNOSU DANĚ VYŠŠÍM ÚZEMNÍM CELKŮM

Místní daň, kterou může ukládat vyšší územní celek, je daň z motorových vozidel. Celý výnos této daně pak plyne do rozpočtu vyššího územního celku.⁶⁰

⁵⁹ Ministerstvo financií Slovenskej republiky [online]. c2005 [cit. 2009-02-17]. Dostupný z WWW: <http://www.mfsr.sk/Components/CategoryDocuments/s_LoadDocument.aspx?categoryId=7100&documentId=3200>.

⁶⁰ Zákon č. Zákonem č. 582/2004 Z.z., o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších zmien a doplnkov.

5. KOMPARACE RUD MEZI ČESKOU A SLOVENSKOU REPUBLIKOU

Česká a Slovenská republika měly do roku 1993 společnou historii. Po rozdělení společné republiky dochází v jednotlivých zemích k rozdílným vývojem ve veřejných financích.

Mnoho aspektů financování obcí v ČR a na Slovensku je velmi podobných, některé jsou však zcela rozdílné. Přehledné znázornění nalezneme v Tabulce 10.

Tabulka 10: Přehled charakteristik RUD⁶¹

Česká republika	Slovenská republika
Střednědobý výhled obvykle na 2-3 roky.	Rozpočtové výhledy na 3 roky.
Výlučné daně jsou daň z nemovitostí a daň z příjmů právnických osob placená obcemi.	Celý výnos z místních daní plyne obcím a vyšším územním celkům podle druhu daně.
Sdílenými daněmi jsou daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob (mimo daň z příjmů placenou obcemi) a daň z přidaného hodnoty.	Jedinou sdílenou daní je daň z příjmů fyzických osob.
Nevyužívají místní daně.	Využívají místní daně.
Využívá se daň z nemovitosti (administrativní výpočet základu daně).	Využívá se daň z nemovitosti (administrativní výpočet základu daně s výjimkou daně z pozemku, která může být počítána z ceny).
Sdílené daně mají svým charakterem blíže k dotacím.	Sdílené daně mají svým charakterem blíže k dotacím.
Nízké daňové pravomoci (s výjimkou daně z nemovitosti a místních poplatků).	Nízké daňové pravomoci (s výjimkou místních daní).
Z daňových příjmů není vytvářen fond solidarity na regionální úrovni, který by sloužil k vyrovnávání finančních propadů a k financování svazků (sdružení obcí).	Z daňových příjmů není vytvářen fond solidarity na regionální úrovni, který by sloužil k vyrovnávání finančních propadů a k financování svazků (sdružení obcí).
Místní poplatky – nejsou daněmi. Obec určí sazbu daně dle zákona, kde je uvedena minimální a maximální výše.	Místní daně – obce si samy určí, jestli zavedou určitý poplatek a také určí sazbu.
Kritéria pro přidělování daňových příjmů jednotlivým obcím – převážně pouze dle počtu pracovníků.	Kritéria pro přidělování daňových příjmů jednotlivým obcím – zpravidla určeny dle více faktorů.
Na výkon přenesené působnosti obce obdrží příspěvek ze státního rozpočtu.	Přenesené kompetence na obce mají být plně financovány státem (plánují se normativy – dosud přírůstek 5 % ročně).

⁶¹ TOTH, P. Financování obcí na Slovensku a porovnání s Českou republikou. *Deník veřejné správy* [online]. 2006 [cit. 2009-02-15]. Dostupný z WWW: <<http://denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=6222404>> a vlastní zpracování.

Za důležitý rozdíl v systémech RUD lze považovat přinejmenším to, že na Slovensku mají jedinou podílovou daň, a to daň z příjmů fyzických osob. V ČR mezi podílové daně řadíme daň z přidané hodnoty, daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob. Daň z příjmů právnických osob, daň z přidané hodnoty a daně spotřební jsou na Slovensku daně, jejichž výnos plyne do státního rozpočtu.

Lze usoudit, že míra decentralizace je relativně nízká jak v ČR tak i na Slovensku. U obou zemí převládají sdílené daně a nevyužívání neúčelových dotací. Na Slovensku sice obce nevyužívají výlučné daně, ale naproti tomu disponují daněmi místními, byť se jedná o transformované a posílené poplatky.

Z kapitol o RUD v ČR a na Slovensku je patrné, že kritéria pro přidělování daňových příjmů jednotlivým obcím jsou propracovanější ve slovenském systému. Na Slovensku je hlavním přínosem reformy poměrně exaktní a promyšlený systém přidělování sdílené daně na základě několika faktorů, na rozdíl od ČR, kde převládá faktor jediný – počet obyvatel. Slovenský systém zohledňuje nejen atribut počtu obyvatel obce, ale i geografické podmínky, počet žáků dané obce nebo počet obyvatel v důchodovém věku. Tento systém přidělování částí daňových příjmů eliminuje jakoukoliv subjektivnost.⁶²

⁶² TOTH, P. Financování obcí na Slovensku a porovnání s Českou republikou. *Deník veřejné správy* [online]. 2006 [cit. 2009-02-15]. Dostupný z WWW: <<http://denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=6222404>>.

ZÁVĚR

Zákon o rozpočtovém určení daní v České republice, který platí od roku 2000 byl v posledních letech často novelizován. Přijaté novely snížily počet koeficientů, odstranily neadekvátní změny příjmů obcí na hranicích velikostních skupin a zavedly kritérium rozlohy obce. Nové změny znamenaly navýšení podílu obcí z celkového objemu sdílených daní. Přijaté změny koeficientů výrazně zlepšily postavení malých obcí, kterými se v přepočtu na obyvatele podstatně zvýšily daňové příjmy, což lze hodnotit jako pozitivní. Jako další pozitiva je možno uvést zvýšení procentních podílů do rozpočtů obcí na 21,4 % podílu na celostátním výnosu z podílových daní a také nárůst podílu krajů na sdílených daní na 8,92 % podílu na celostátním výnosu daně.

Přesto rozpočtové určení daní je problematickou záležitostí, která stále přináší stížnosti z řad zastupitelů obcí či krajů, kterým nevyhovuje současné nastavení systému. Faktem však zůstává, že nový systém rozpočtového určení daní v České republice nelze považovat za ideální. Tato problematika je velice obtížná, a proto není jednoduché nastavit systém tak, aby plně vyhovoval jak obcím a krajům, tak i státu.

Otázkou tedy zůstává „*jak nejlépe změnit rozpočtové určení daní*“? Změny RUD je možno iniciovat do dvou základních oblastí, a to: sdílené daňové příjmy a místní daně a poplatky.

V případě sdílených daňových příjmů přicházejí v úvahu dva typy úprav. První z nich je zahrnutí dalších daňových výnosů do sdílených daní, např. spotřební či ekologické daně. Tato úprava by přinesla do rozpočtů obcí a krajů vyšší stabilitu příjmů. Jako druhou z úprav je možno uvést zahrnutí dalších faktorů do systému přerozdělování. Tyto faktory lze rozdělit do kvantitativní a kvalitativní kategorie. Kvantitativní kategorie (urbanistické ukazatele), do níž jsou zahrnuty: počet obyvatel, rozloha, nadmořská výška, počet žáků, počet obyvatel v produktivním věku. Kvalitativní kategorie se skládá především ze sociálně ekonomických ukazatelů, do kterých jsou zahrnuty: daňová výtěžnost, míra nezaměstnanosti, množství sociálních dávek vyplácených v obci.

V případě místních daní a poplatků přicházejí v úvahu tři typy úprav. Jednalo by se o úpravy typu zavedení dalších místních poplatků, zavedení místních daní, které mívají pouze doplňkový charakter (tj. tvoří méně než 10 % z celkových příjmů). Dále by bylo považováno za vhodné zvýšit daňové pravomoci, které jsou v ČR významně omezeny.

Slovenská republika má nové nastavení financování územních samospráv, které je založeno na dvou principech, a to: samosprávné kompetence (neboli výkon samostatné působnosti má být financován z daňových příjmů) a výkon přenesené působnosti (ten má být financován v rámci dotačních vztahů ke státnímu rozpočtu).

Na Slovensku existuje více rozdělovacích kritérií, avšak jen z jedné daně, a to daně z příjmů fyzických osob. Česká republika má oproti Slovensku kritérií méně, ale naproti tomu má více sdílených daní, a to: daně z příjmů fyzických osob, daně z příjmů právnických osob a daň z přidané hodnoty. Avšak je více než jasné, že platí pravidlo: čím více kritérií, tím nepřehlednější a komplikovanější systém.

Určitě stojí za zmínku i to, že Slovenská republika využívá místních daní, které tvoří příjmy obcí a vyšších územních celků. Je to typ daní, kterými se snaží obce navyšovat své příjmy, jelikož si sama obec má možnost určit sazbu daně.

Další otázkou, která se tu nabízí je „*má se ČR inspirovat Slovenskou republikou*“? Odpověď na tuto otázku není jednoduchá a předchází jí plno diskuzí a mnohá zvážení. Je však důležité mít na paměti, že slovenský systém funguje teprve od roku 2005, a tudíž má za sebou pouhé tři roky fungování. Nelze proto s jistotou říci, zda by bylo vhodné brát si za vzor Slovenskou republiku. Je ale pravděpodobné, že bude slovenský systém pro české zákonodárce inspirací do budoucna.

LITERATURA

- [1] ČAVOJEC, J.; SLOBODA, D. Fiškálna decentralizácia a obce. *Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika* [online]. 2005 [cit. 2009-02-16]. Dostupný z WWW: <http://www.konzervativizmus.sk/upload/pdf/fisk_dec.pdf>.
- [2] JACKSON, P. M.; BROWN, C. V. *Ekonomie verejného sektoru*. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2003. 733 s. ISBN 80-86432-09-2.
- [3] KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika*. 4. vyd. Praha: ASPI, 2006. 279 s. ISBN 80-7357-205-2.
- [4] KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie: úvod do problematiky*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2005. 112 s. ISBN 80-7357-092-0.
- [5] KUBÁTOVÁ, K.; VYBÍHAL, V. *Optimalizace daňového systému ČR*. 1. vyd. Praha: Eurolex, 2004. 179 s. ISBN 80-86861-05-8.
- [6] *Ministerstvo financí ČR* [online]. c2005 [cit. 2009-02-09]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/schema_obce_rud08.doc>.
- [7] *Ministerstvo financií Slovenskej republiky* [online]. c2005 [cit. 2009-02-17]. Dostupný z WWW: <http://www.mfsr.sk/Components/CategoryDocuments/s_LoadDocument.aspx?categoryId=7100&documentId=3200>.
- [8] Nařízení vlády č. 668/2004 Z. z., o rozdělování výnosu dane z příjmov územnej samospráve.
- [9] PEKOVÁ, J. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
- [10] PEKOVÁ, J. *Veřejné finance: úvod do problematiky*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2005. 528 s. ISBN 80-7357-049-1.
- [11] PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2. přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2005. 555 s. ISBN 80-7357-052-1.
- [12] PILNÝ, J.; SOBOTKA, M. *Semináře z veřejných financí: pro kombinovanou formu studia*. 1. vyd. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006. 121 s. ISBN 80-7194-897-7.

- [13] PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. 280 s. ISBN 978-80-247-2097-5.
- [14] ŠIROKÝ, J. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2003. 249 s. ISBN 80-7179-413-9.
- [15] TOTH, P. Financování obcí na Slovensku a porovnání s Českou republikou. Deník veřejné správy [online]. 2006 [cit. 2009-02-15]. Dostupný z WWW: <<http://denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=6222404>>.
- [16] VANČUROVÁ, A.; LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2008*. 9. vyd. Praha: VOX, 2008. 319 s. ISBN 978-80-86324-72-2.
- [17] VYŠŇOVSKÁ, J. *Daňová sústava*. 1. vyd. Prešov: Michal Laško, 2005. 62 s. ISBN 80-7165-525-2.
- [18] Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů.
- [19] Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů.
- [20] Zákon č. 564/2004 Z. z., o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnkov.
- [21] Zákon č. 582/2004 Z.z., o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších zmien a doplnkov.
- [22] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

SEZNAM ZKRATEK

apod.	a podobně
ČR	Česká republika
DPFO	daň z příjmů fyzických osob
DPH	daň z přidané hodnoty
DPPO	daň z příjmů právnických osob
EU	Evropská Unie
FO	fyzická osoba
HDP	hrubý domácí produkt
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OSN	Organizace spojených národů
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
OÚ	okresní úřady
PO	právnická osoba
RUD	rozpočtové určení daní
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
Sk	Slovenská koruna
SP	sociální pojištění
SR	státní rozpočet
USA	Spojené státy americké
VÚC	vyšší územní celky

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Daně přímé a nepřímé	11
Tabulka 2: Struktura daní v zemích OECD	16
Tabulka 3: Koeficienty velikostních kategorií obcí	28
Tabulka 4: Procentní podíl jednotlivých krajů na celostátním výnosu daní	30
Tabulka 5: Koeficienty postupných přechodů	33
Tabulka 6: Přepočítací koeficient.....	34
Tabulka 7: Koeficienty velikostních kategorií obcí	39
Tabulka 8: Koeficienty výpočtu	40
Tabulka 9: Podíl VÚC na výnosu DPFO pro rok 2009 v Eurech	41
Tabulka 10: Přehled charakteristik RUD	42

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Daňová kvóta ve vybraných zemích v roce 2005 v %	15
Obrázek 2: Vývoj daňové kvóty ČR	16
Obrázek 3: Daňová soustava ČR.....	17
Obrázek 4: Daňový mix v českém daňovém systému v roce 2006.....	17
Obrázek 5: Přímé daně v ČR.....	18
Obrázek 6: Výnos majetkových daní v ČR v roce 2005	20
Obrázek 7: Nepřímé daně v ČR	21
Obrázek 8: Spotřební daně v ČR.....	21
Obrázek 9: Podíl výnosů jednotlivých spotřebních daní na celkovém daňovém výnosu spotřebních daní v ČR v roce 2006.....	22
Obrázek 10: Srovnání daní ČR před a po reformě k 1.1.1993	24
Obrázek 11: Podíl daňových příjmů obcí a krajů na celkových příjmech v ČR (%).....	31
Obrázek 12: Daňová soustava na Slovensku.....	36

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Klasifikace daní podle OECD

Příloha B: Základní a snížené sazby DPH v zemích EU v roce 2008

Příloha C: Rozpočtové určení daní v ČR v letech 1993 – 1995

Příloha D: Rozpočtové určení daní v ČR v letech 1996 – 2000

Příloha E: Rozpočtové určení daní v ČR v roce 2001

Příloha F: Rozpočtové určení daní v ČR od roku 2002

Příloha G: Rozpočtové určení daní v ČR od roku 2005

Příloha H: Rozpočtové určení daní v ČR od 1. 1. 2008 (bez SFDI, poplatků a pokut)

Příloha I: Mapa prostorové diferenciaci obcí Slovenska podle podílu příspěvku na počet obyvatel z výnosu DPFO (v tis. Sk)

Příloha J: Mapa prostorové diferenciaci obcí Slovenska podle koeficientu nadmořské výšky středu obce

Příloha K: Mapa prostorové diferenciaci obcí Slovenska podle počtu obyvatel v rámci velikostních kategorií

Příloha L: Mapa prostorové diferenciaci obcí Slovenska podle podílu příspěvku na počet obyvatel přepočtený koeficientem v závislosti na zařazení obce do velikostní kategorie z výnosu DPFO (v tis. Sk)

Příloha M: Koeficienty základní umělecké školy, mateřské školy, jazykové školy a školního zařízení pro jednotlivé kategorie základních uměleckých škol, mateřských škol, jazykových škol a školních zařízení v zřizovatelské působnosti obce

Příloha N: Koeficienty základní umělecké školy, mateřské školy, jazykové školy a školního zařízení pro jednotlivé kategorie základních uměleckých škol, mateřských škol, jazykových škol a školních zařízení zřizované v působnosti státu uznané církvi, náboženské společnosti, fyzické osoby nebo jiné právnické osoby

Příloha O: Mapa prostorové diferenciaci obcí Slovenska podle podílu příspěvku na žáky navštěvujících školní zařízení v zřizovatelské působnosti obce z výnosu DPFO (v tis. Sk)

Příloha P: Mapa prostorové diferenciaci obcí Slovenska podle podílu příspěvku na počet obyvatel obce, kteří dovršili 62 let, z výnosu DPFO (v tis. Sk)

Příloha Q: Mapa prostorové diferenciaci obcí Slovenska podle podílu celkového příspěvku obce na výnosu DPFO (v tis. Sk)

Příloha R: Vzorec pro výpočet podílu obce na výnosu daně

Příloha S: Vzorec pro výpočet podílu vyššího územního celku na výnosu daně

Příloha A: Klasifikace daní podle OECD

- 1000 Daně z důchodů, zisků a kapitálových výnosů**
 - 1100 Daně z důchodů, zisků a kapitálových výnosů od jednotlivců
 - 1110 Z příjmů a ze zisků
 - 1120 Z kapitálových výnosů
 - 1200 Daně z příjmů, zisků a kapitálových výnosů od společností
 - 1210 Z příjmů a ze zisků
 - 1220 Z kapitálových výnosů
 - 1300 Položky, které nelze jednoznačně zařadit mezi 1100 a 1200
- 2000 Příspěvky na sociální zabezpečení**
 - 2100 Zaměstnanci
 - 2200 Zaměstnavatelé
 - 2300 Samostatně výdělečná osoba nebo osoba nezaměstnaná
 - 2400 Nezařaditelné do 2100, 2200 a 2300
- 3000 Daně z mezd a pracovních sil**
- 4000 Daně majetkové**
 - 4100 Pravidelné daně z nemovitého majetku
 - 4110 Domácností
 - 4120 Ostatní
 - 4200 Pravidelné daně z čistého jmění
 - 4210 Jednotlivci
 - 4220 Společnosti
 - 4300 Daně z pozůstalostí, dědické a darovací
 - 4310 Daně z pozůstalostí a dědické
 - 4320 Daně darovací
 - 4400 Daně z finančních a kapitálových transakcí
 - 4500 Ostatní nepravidelné daně z majetku
- 5000 Daně ze zboží a služeb**
 - 5100 Daně z výroby, prodeje, převodu, leasingu a dodávek zboží a úpravy zboží
 - 5110 Daně všeobecné
 - 5111 Daň z přidané hodnoty
 - 5112 Daně prodejní (obratové)
 - 5113 Ostatní všeobecné daně ze zboží a služeb
 - 5120 Daně ze specifických zboží a služeb
 - 5121 Spotřební daně
 - 5122 Zisky z fiskálních monopolů
 - 5123 Cla a dovozní daně
 - 5124 Vývozní daně
 - 5125 Daně z investičního zboží
 - 5126 Daně ze specifických služeb
 - 5127 Ostatní daně z mezinárodního obchodu a transakcí
 - 5128 Ostatní daně ze specifického zboží a služeb
 - 5130 Nezařaditelné do skupin 5110 až 5120
 - 5200 Daně z používání nebo povolení používání zboží nebo vykonávání určitých činností
 - 5210 Pravidelné daně
 - 5211 Placené domácnostmi z motorových vozidel
 - 5212 Placené ostatními subjekty z motorových vozidel
 - 5213 Ostatní pravidelné daně
 - 5220 Nepravidelné daně
 - 5300 Nezařaditelné do skupin 5100 a 5200
- 6000 Ostatní daně**
 - 6100 Placené výhradně podniky
 - 6200 Placené jinými subjekty než podniky, nebo neidentifikovatelné

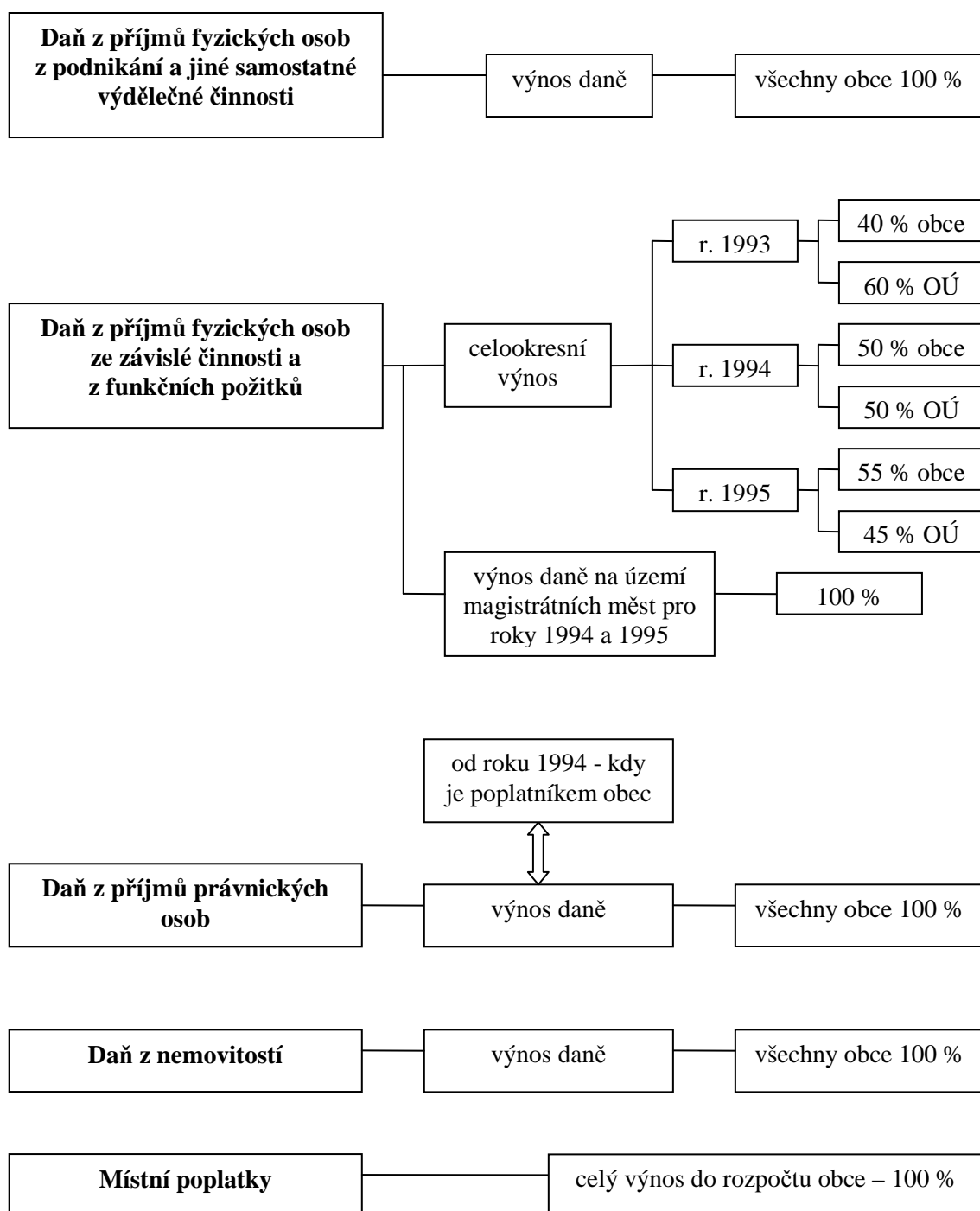
Zdroj: ŠIROKÝ, J. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. Praha: C. H. Beck, 2003, str. 49 - 50.

Příloha B: Základní a snížené sazby DPH v zemích EU v roce 2008

Stát	Snížená sazba	Základní sazba
Belgie	6 % (12%)	21 %
Bulharsko	7 %	20 %
Česká republika	9 %	19 %
Dánsko	-	25 %
Estonsko	5 %	18 %
Finsko	8 %, 17 %	22 %
Francie	5,5 % (2,1 %)	19,6 %
Irsko	13,5 % (4,8 %)	21 %
Itálie	10 % (4 %)	20 %
Kypr	5 %, 8 %	15 %
Litva	5 %	18 %
Lotyšsko	5 %, 9 %	18 %
Lucembursko	6 %, 12% (3 %)	15 %
Maďarsko	5 %	20 %
Malta	5 %	18 %
Německo	7 %	19 %
Nizozemí	5 %	18 %
Polsko	7 % (3 %)	22 %
Portugalsko	5 %, 12 %	21 %
Rakousko	10 % (12 %)	20 %
Rumunsko	9 %	19 %
Řecko	9 % (4,5 %)	19 %
Slovensko	10 %	19 %
Slovinsko	8,5 %	20 %
Španělsko	7 % (4 %)	16 %
Švédsko	6 %, 12 %	25 %
V. Británie	5 %	17,5 %

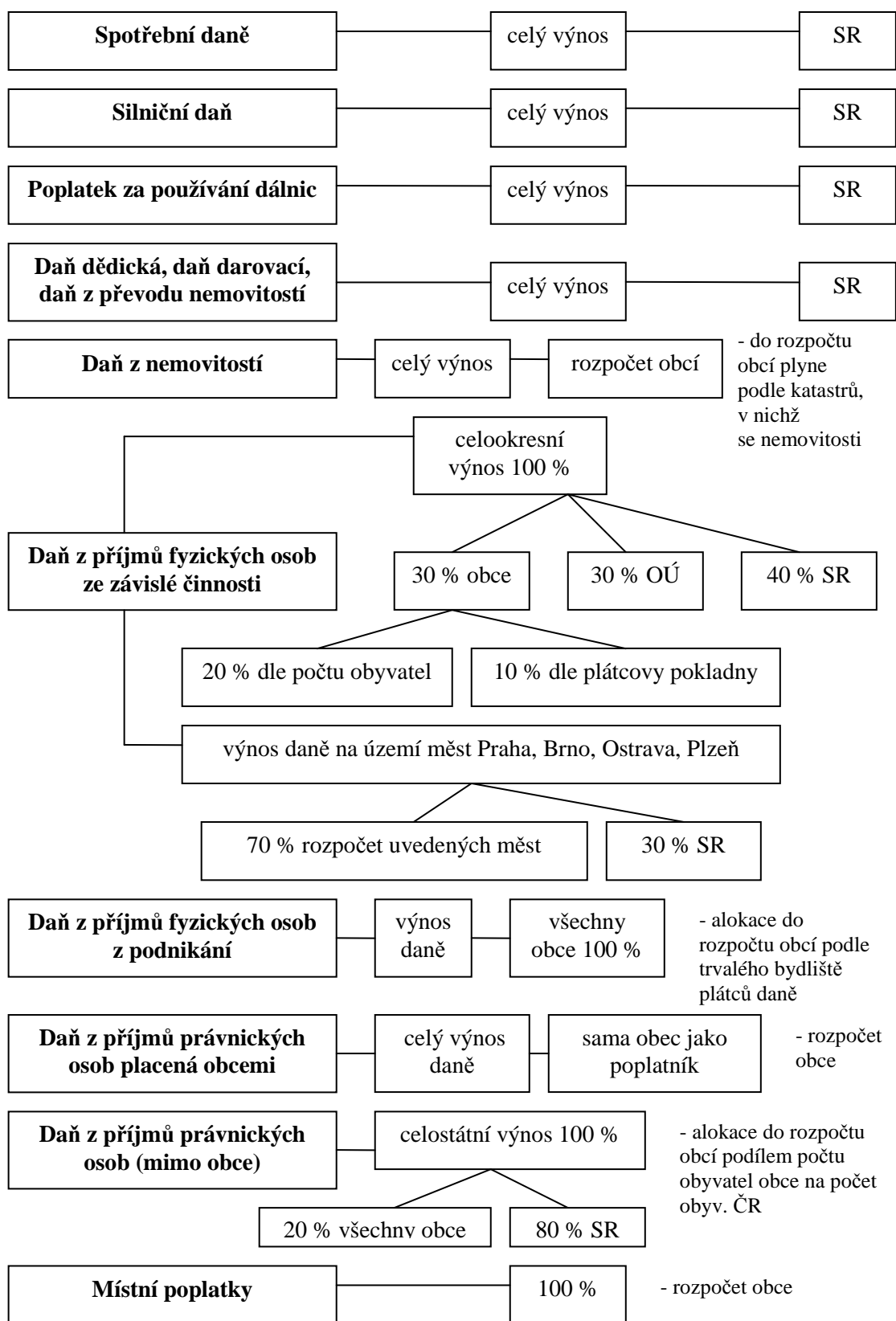
Zdroj: VANČUROVÁ, A.; LÁCHOVÁ, L. *Daňový systém ČR 2008*. Praha: VOX, 2008, str. 230 – 231.

Příloha C: Rozpočtové určení daní v ČR v letech 1993 – 1995

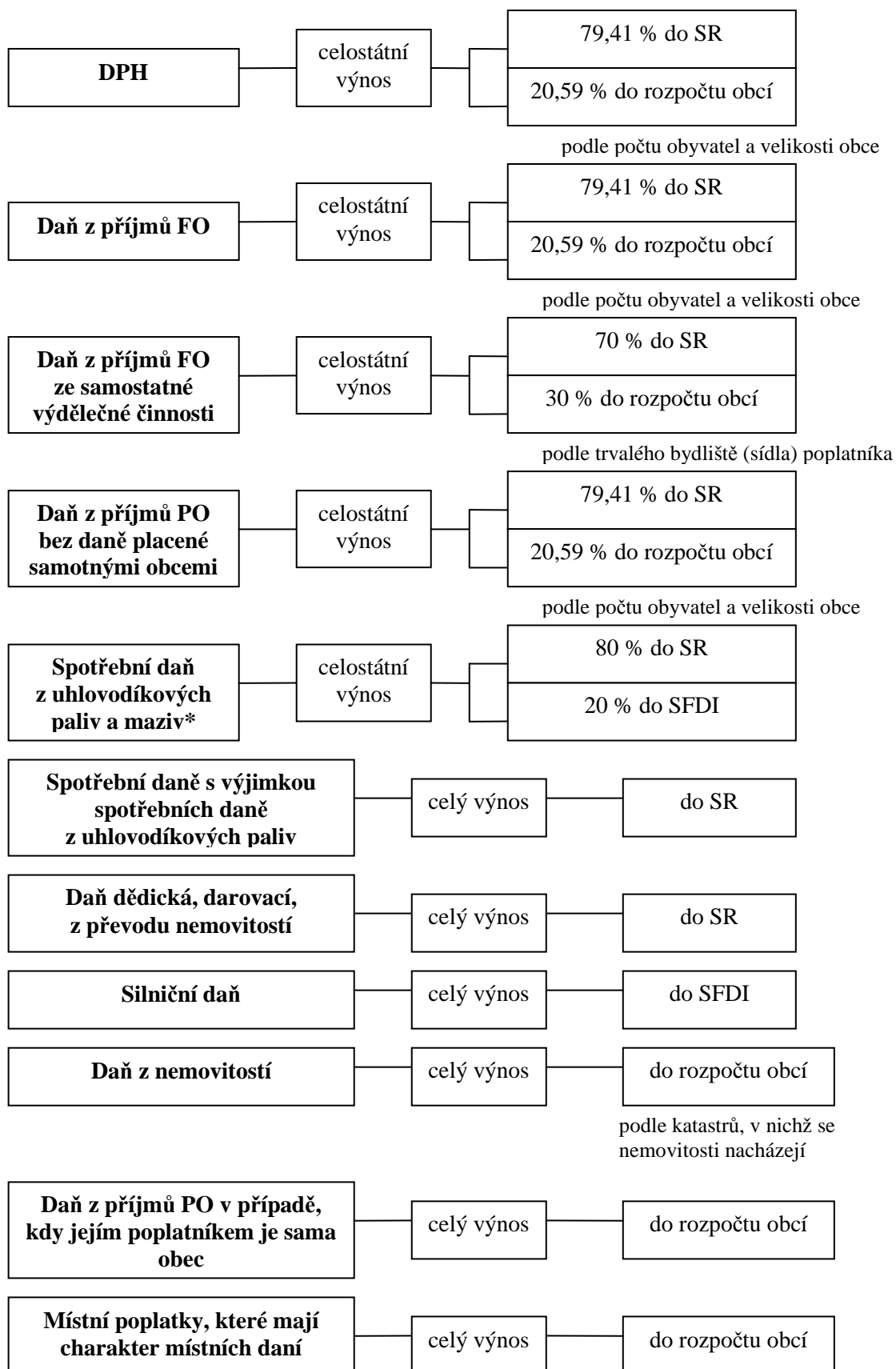
Zdroj: PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, 2007, str. 115.

Příloha D: Rozpočtové určení daní v ČR v letech 1996 – 2000

Zdroj: PEKOVÁ, J. *Veřejné finance: úvod do problematiky*. Praha: ASPI, 2005, str. 138.

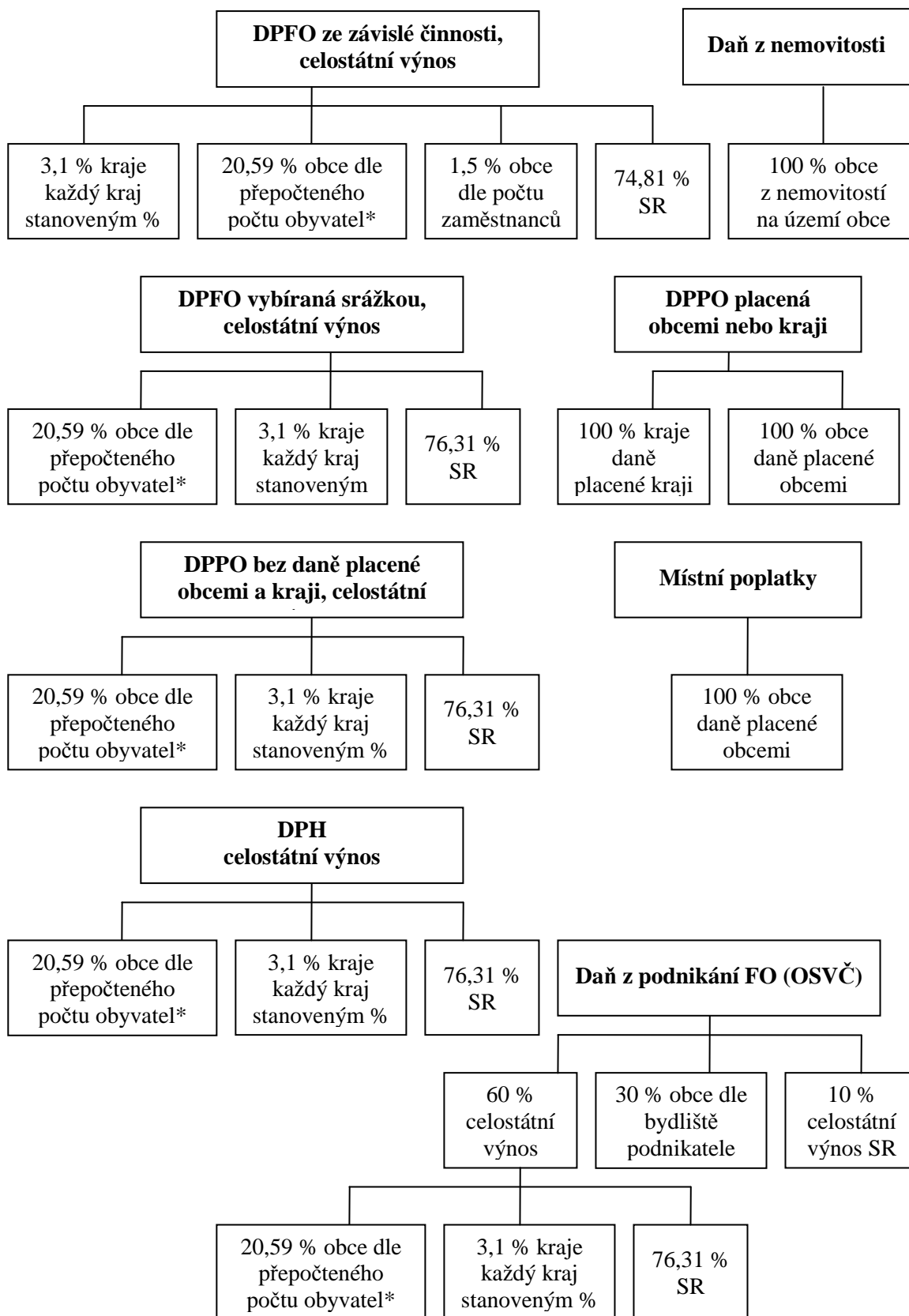
Příloha E: Rozpočtové určení daní v ČR v roce 2001

* Resp. daň z minerálních olejů.

Zdroj: PEKOVÁ, J. *Veřejné finance: úvod do problematiky*. Praha: ASPI, 2005, str. 139 – 140.

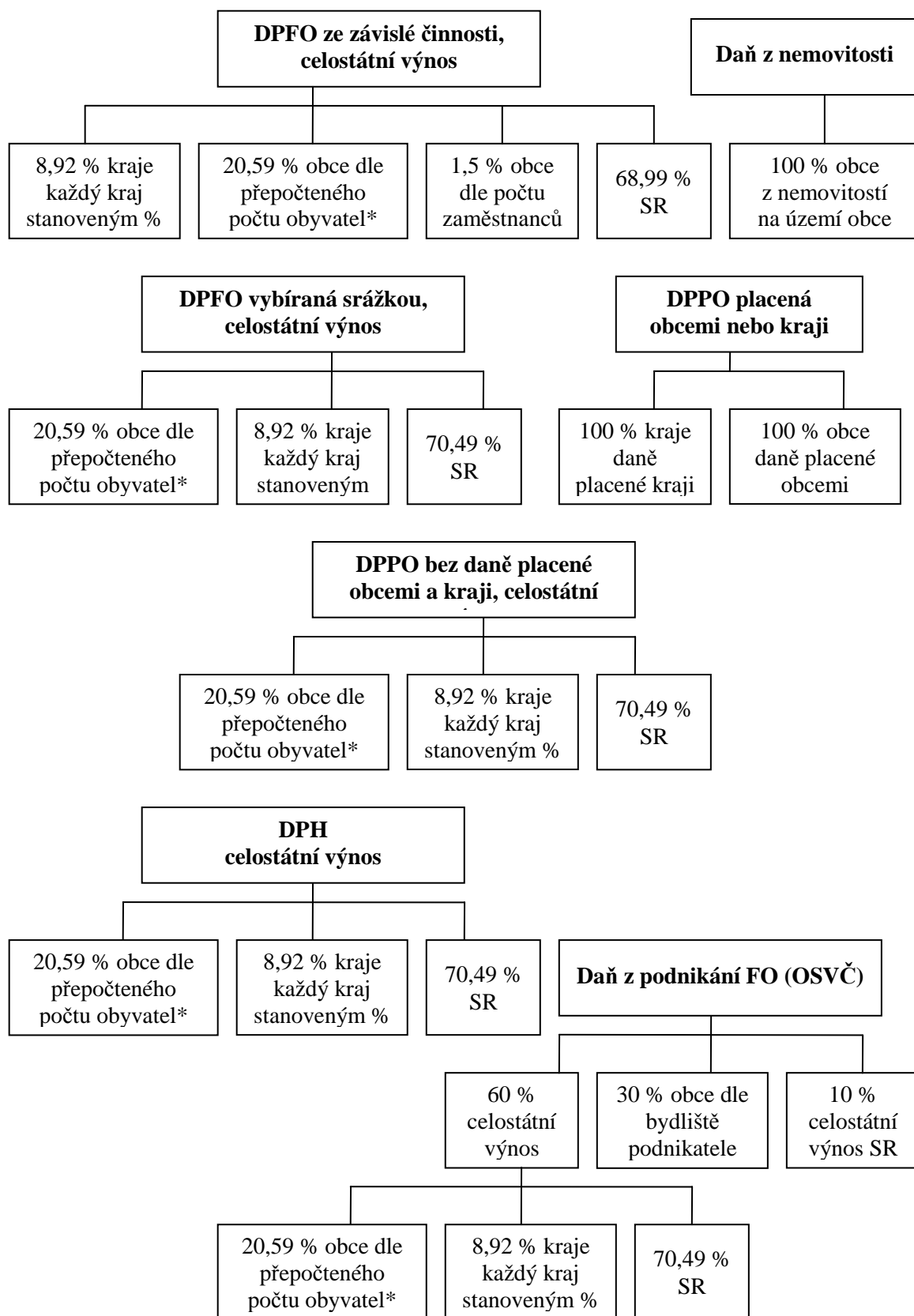
Příloha F: Rozpočtové určení daní v ČR od roku 2002

* Podle počtu obyvatel a velikostního koeficientu obce.

Zdroj: PEKOVÁ, J. *Veřejné finance: úvod do problematiky*. Praha: ASPI, 2005, str. 143.

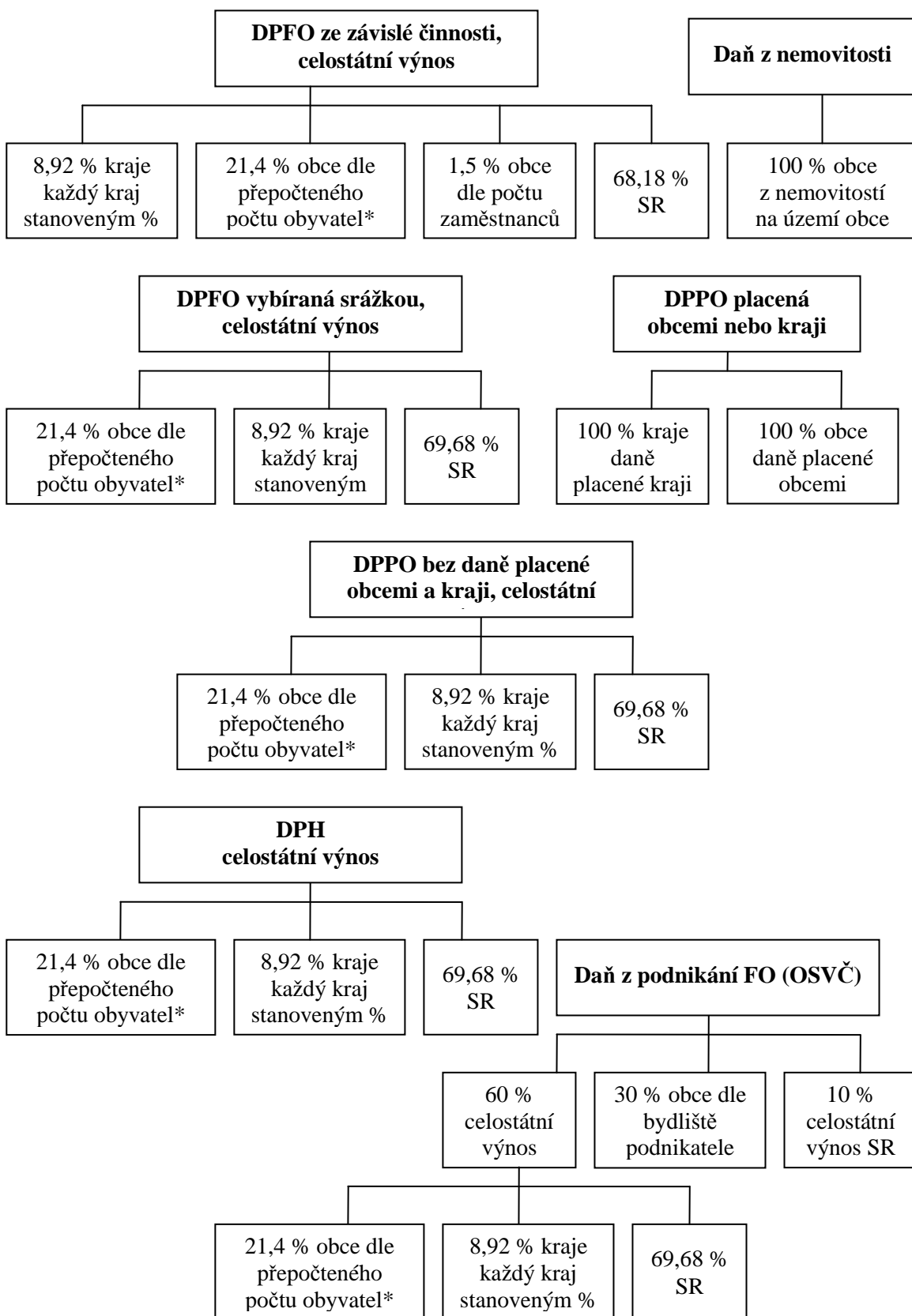
Příloha G: Rozpočtové určení daní v ČR od roku 2005

* Podle počtu obyvatel a velikostního koeficientu obce.

Zdroj: PILNÝ, J.; SOBOTKA, M. *Semináře z veřejných financí: pro kombinovanou formu studia*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2006, str. 18 – 19.

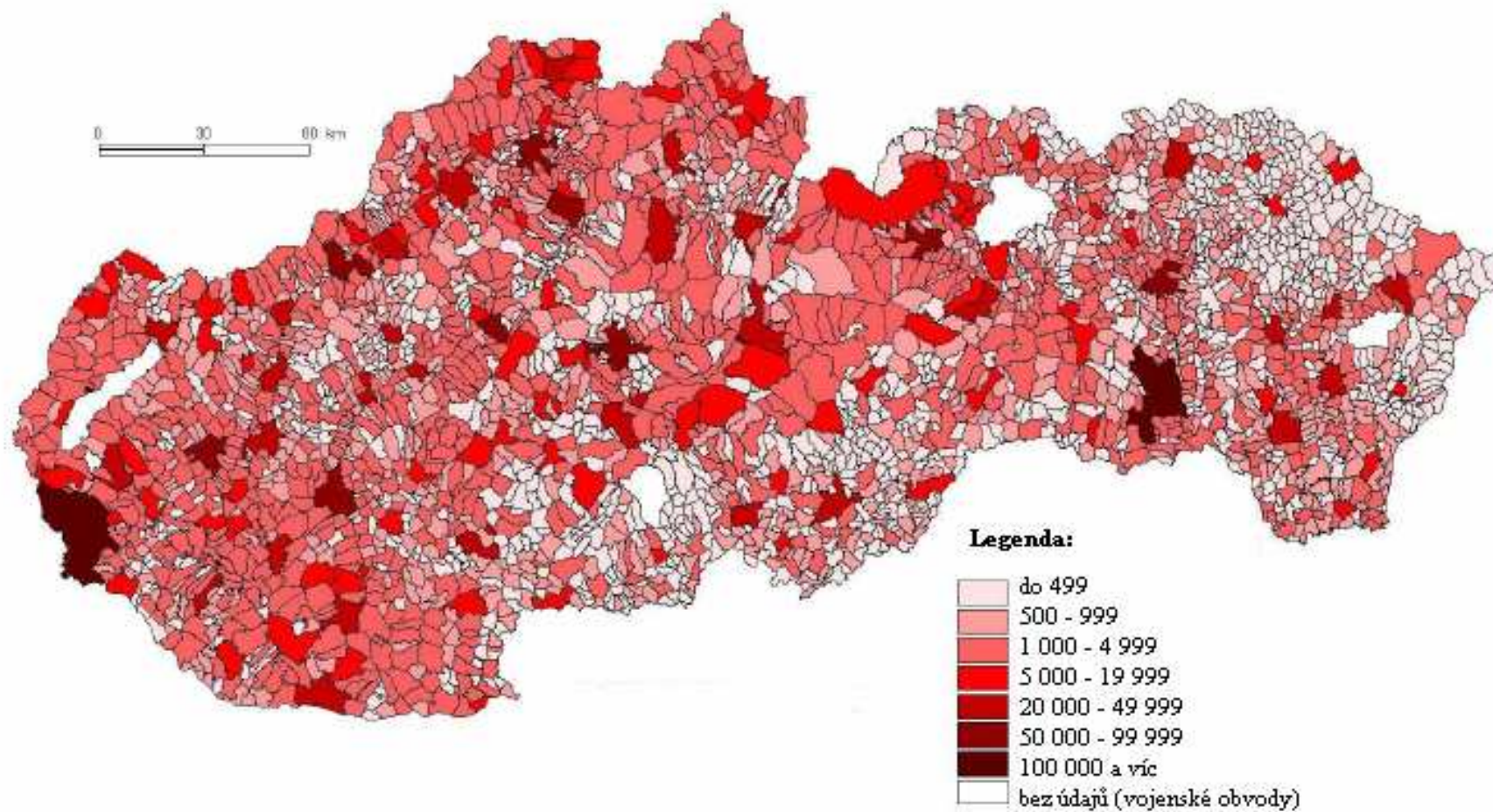
Příloha H: Rozpočtové určení daní v ČR od 1. 1. 2008 (bez SFDI, poplatků a pokut)

* Podle počtu obyvatel a velikostního koeficientu obce.

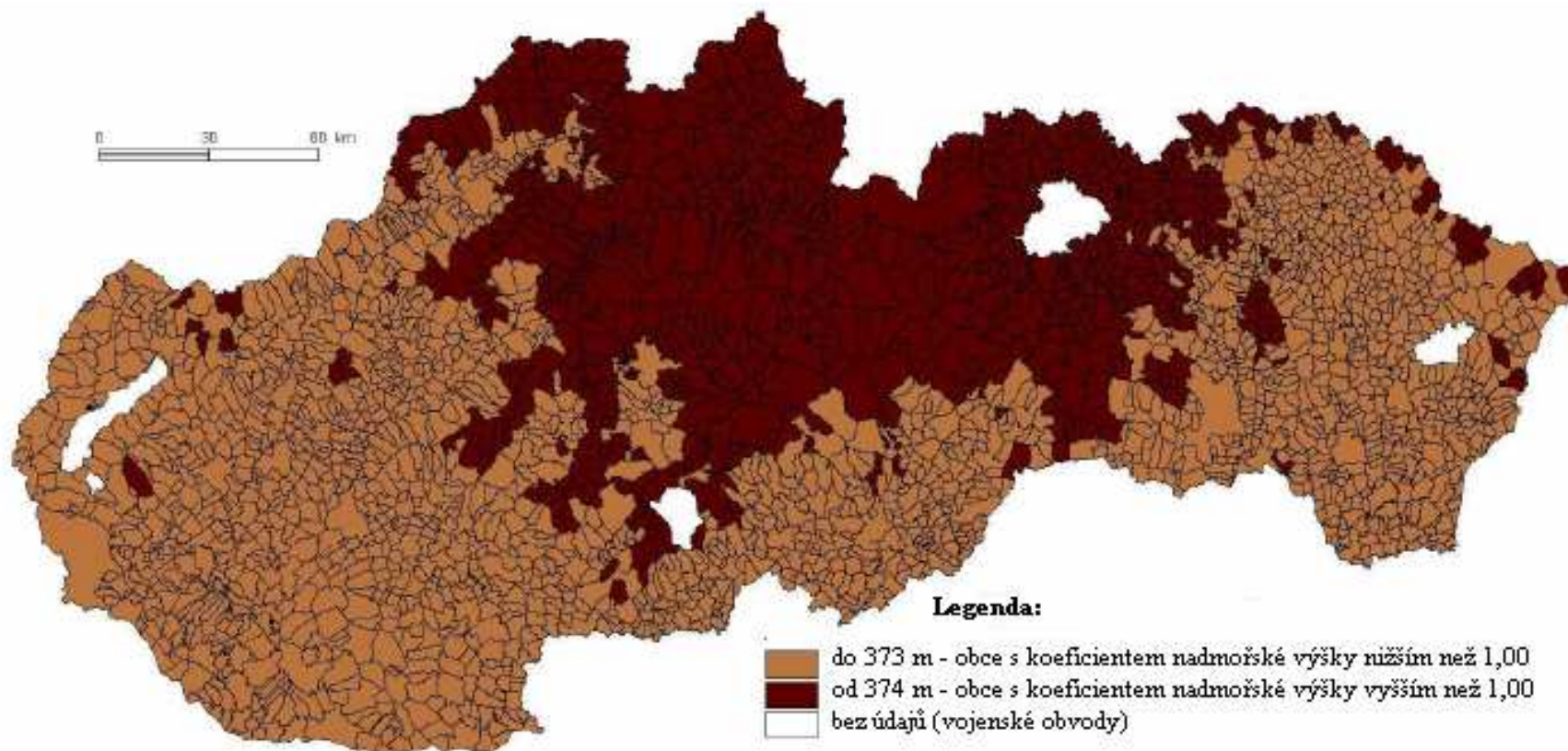
Zdroj: *Ministerstvo financí ČR* [online]. c2005 [cit. 2009-02-09]. Dostupný z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/schema_obce_rud08.doc>.

Příloha I: Mapa prostorové diferenciacie obcí Slovenska podle podílu příspěvku na počet obyvatel z výnosu DPFO (v tis. Sk)

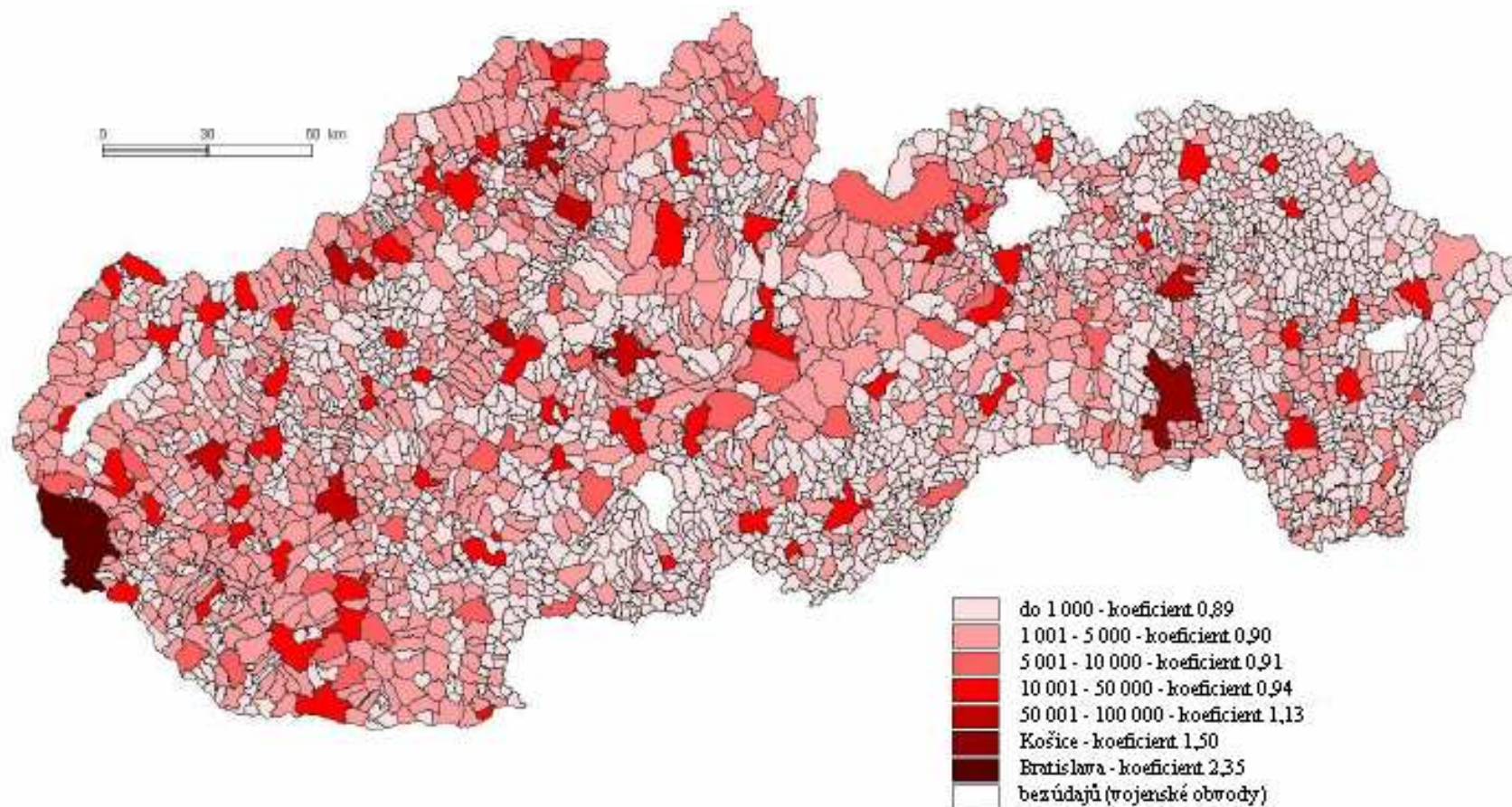
Zdroj: ČAVOJEC, J.; SLOBODA, D. Fiškálna decentralizácia a obce. *Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika* [online]. 2005 [cit. 2009-02-16]. Dostupný z WWW: <http://www.konzervativizmus.sk/upload/pdf/fisk_dec.pdf>.

Příloha J: Mapa prostorové diferenciacie obcí Slovenska podle koeficientu nadmořské výšky středu obce

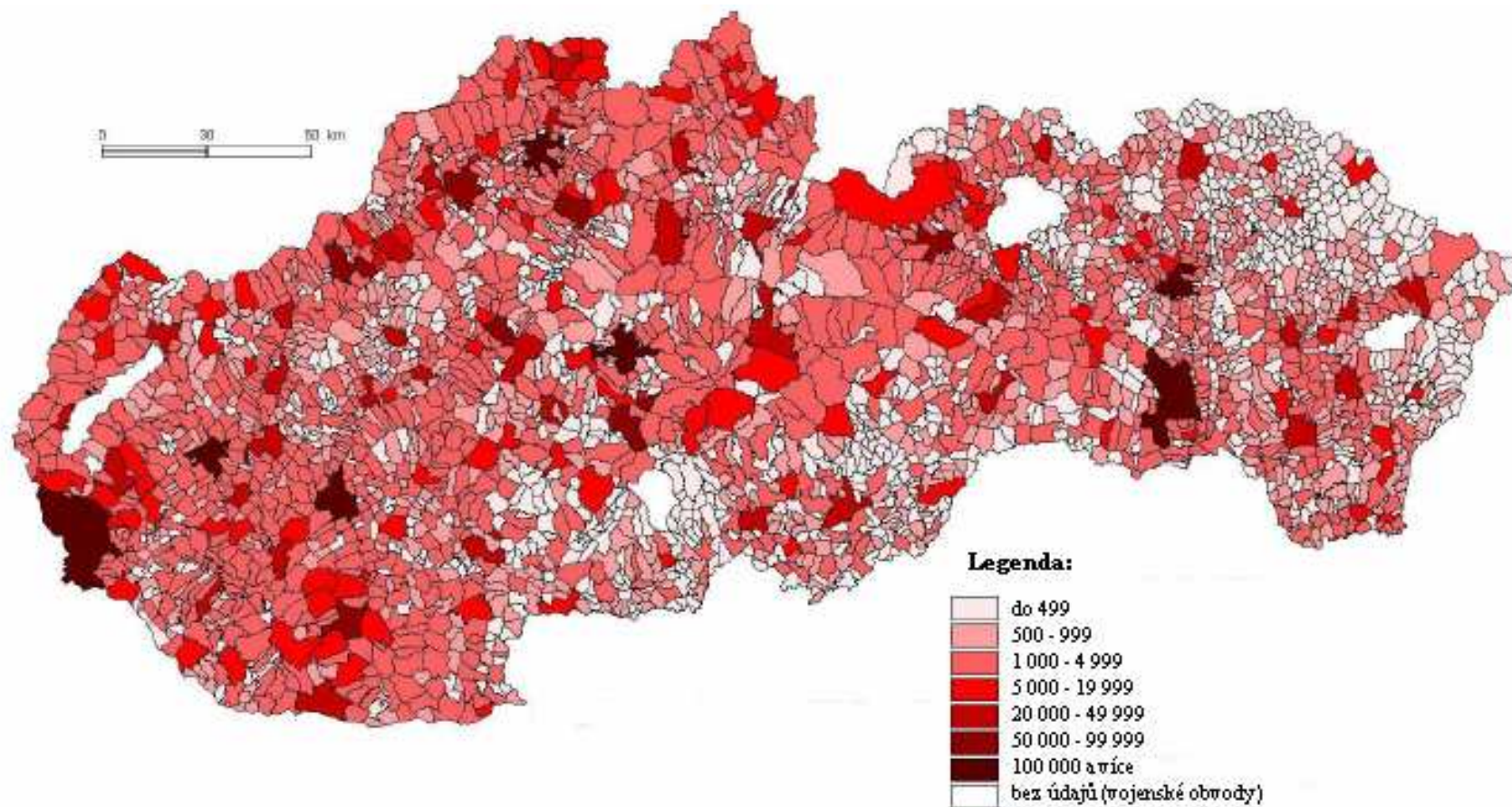
Zdroj: ČAVOJEC, J.; SLOBODA, D. Fiškálna decentralizácia a obce. *Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika* [online]. 2005 [cit. 2009-02-16]. Dostupný z WWW: <http://www.konzervativizmus.sk/upload/pdf/fisk_dec.pdf>.

Příloha K: Mapa prostorové diferenciace obcí Slovenska podle počtu obyvatel v rámci velikostních kategorií

Zdroj: ČAVOJEC, J.; SLOBODA, D. Fiškálna decentralizácia a obce. *Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika* [online]. 2005 [cit. 2009-02-16]. Dostupný z WWW: <http://www.konzervativizmus.sk/upload/pdf/fisk_dec.pdf>.

Příloha L: Mapa prostorové diferenciacie obcí Slovenska podle podílu příspěvku na počet obyvatel přepočtený koeficientem v závislosti na zařazení obce do velikostní kategorie z výnosu DPFO (v tis. Sk)

Zdroj: ČAVOJEC, J.; SLOBODA, D. Fiškálna decentralizácia a obce. *Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika* [online]. 2005 [cit. 2009-02-16]. Dostupný z WWW: <http://www.konzervativizmus.sk/upload/pdf/fisk_dec.pdf>.

Příloha M: Koeficienty základní umělecké školy, mateřské školy, jazykové školy a školního zařízení pro jednotlivé kategorie základních uměleckých škol, mateřských škol, jazykových škol a školních zařízení v zřizovatelské působnosti obce

Hodnoty koeficientů spolu s koeficienty mateřských škol s počtem dětí nad 25

Index j	Žák základní umělecké školy, mateřské školy, jazykové školy a školního zařízení	Koeficient
1	Žák základní umělecké školy v individuální formě vyučování	13,0
2	Žák základní umělecké školy ve skupinové formě vyučování	8,0
3	Dítě mateřské školy ve věku do třech let ¹⁾	61,0
4	Dítě mateřské školy ve věku od třech let	31,0
5	Žák školního klubu dětí ²⁾	6,0
6	Žák centra volného času a žák školního střediska zájmové činnosti ²⁾	3,7
7	Potenciální strážník – žák základní školy zřízené obcí ³⁾	2,0
8	Potenciální strážník – žák základní internátní školy zřízené obcí ⁴⁾	4,0
9	Potenciální strážník – žák základní školy a základní školy pro žáky se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami zřízené krajským školským úřadem ⁵⁾	2,0
10	Potenciální strážník – žák základní internátní školy a základní internátní školy pro žáky se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami zřízené krajským školským úřadem ⁶⁾	4,0
11	Posluchač jazykové školy	0,6
12	Dítě školního internátu	15,0

¹⁾ Za dítě do třech let se považuje dítě, které dovrší věk třech let nejdříve k 1. září kalendářního roku.

²⁾ Žák školního výchovně-vzdělávacího zařízení je žák školního klubu dětí, centra volného času nebo školního střediska zájmové činnosti podle § 114 až 116 zákona č. 245/2008 Z. z., o výchově a vzdělávání (školský zákon) a o změně a doplnění některých zákonů.

³⁾ Potenciální strážník – žák základní školy zřízené obcí je každý žák základní školy na území obce zřízené obcí.

⁴⁾ Potenciální strážník – žák základní internátní školy zřízené obcí je každý žák základní internátní školy na území obce zřízené obcí.

⁵⁾ Potenciální strážník – žák základní školy a základní školy pro žáky se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami zřízené krajským školským úřadem je každý žák základní školy a základní školy pro žáky se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami na území obce zřízené krajským školským úřadem, které se stravuje v zařízení školního stravování zřízeného obcí z důvodu, že tato škola nemá na území obce zřízené vlastní zařízení školního stravování.

⁶⁾ Potenciální strážník – žák základní internátní školy a základní internátní školy pro žáky se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami zřízené krajským školským úřadem, je každý žák základní internátní školy a základní internátní školy pro žáky se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami na území obce zřízené krajským školským úřadem, který se stravuje v zařízení školního stravování zřízeného obcí z důvodu, že tato škola nemá na území obce zřízené vlastní zařízení školního stravování.

Hodnoty, o které se zvyšují koeficienty pro mateřskou školu, jestliže celkový počet dětí v mateřské škole nebo mateřských školách zřizovatele nepřesahuje 25

Počet dětí v mateřské škole	Zvýšení koeficientu o hodnotu
do 10	20,6
od 11 do 15	12,6
od 16 do 20	6,5
od 21 do 25	1,7

Zdroj: Příloha č. 3 nařízení vlády č. 668/2004 Z. z.

Příloha N: Koeficienty základní umělecké školy, mateřské školy, jazykové školy a školního zařízení pro jednotlivé kategorie základních uměleckých škol, mateřských škol, jazykových škol a školních zařízení zřizované v působnosti státu uznané církví, náboženské společnosti, fyzické osoby nebo jiné právnické osoby

Hodnoty koeficientů pro žáky do 15 let věku¹⁾

Index m	Žák základní umělecké školy, mateřské školy, jazykové školy a školního zařízení	Koeficient
1	Žák základní umělecké školy v individuální formě vyučování	8, 7
2	Žák základní umělecké školy ve skupinové formě vyučování	5, 4
3	Dítě mateřské školy ve věku do třech let ²⁾	41, 0
4	Dítě mateřské školy ve věku do třech let	21, 0
5	Dítě ve školním klubu dětí	3, 9
6	Dítě v centru volného času a dítě ve školním středisku zájmové činnosti	2, 4
7	Potenciální strážník – žák základní školy, základní školy pro žáky se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami a gymnázia zřízených církví nebo soukromou osobou ³⁾	1, 3
8	Potenciální strážník – žák základní internátní školy a základní internátní školy pro žáky se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami zřízené církví nebo soukromou osobou ⁴⁾	2, 6
9	Potenciální strážník – žák základní školy a základní školy pro žáky se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami zřízené krajským školským úřadem ⁵⁾	2, 0
10	Potenciální strážník – žák základní internátní školy a základní internátní školy pro žáky se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami zřízené krajským školským úřadem ⁶⁾	4, 0
11	Dítě mateřské školy pro děti se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami ve věku do třech let ²⁾	102, 5
12	Dítě mateřské školy pro děti se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami ve věku od třech let	52, 5
13	Dítě mateřské školy při zdravotnickém zařízení ⁷⁾	31, 5
14	Dítě ve školním klubu dětí při základní škole pro žáky se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami včetně internátních škol	9, 7
15	Dítě ve školním klubu dětí při zdravotnickém zařízení ⁷⁾	5, 8
16	Dítě v diagnostickém centru a dítě v redukčním centru ⁷⁾	115, 0
17	Dítě v léčebně-výchovném sanatoriu ⁷⁾	96, 2
18	Dítě v centru pedagogicko-psychologického poradenství a prevence ⁸⁾	0, 2
19	Dítě v centru speciálněpedagogického poradenství ⁸⁾	2, 0
20	Posluchač jazykové školy	0, 4
21	Dítě (žák) v internátě z internátní školy pro děti (žáky) se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami odborného učiliště a internátního a z praktické internátní školy	75, 0
22	Dítě v internátě ze střední školy	15, 0

1) Za žáka (dítě, posluchače) do 15 let věku podle stavu k 15. září se považuje žák (dítě, posluchač), který k 1. lednu kalendářního roku, v kterém se zjišťování uskutečňuje, nedovršil 15 let věku.

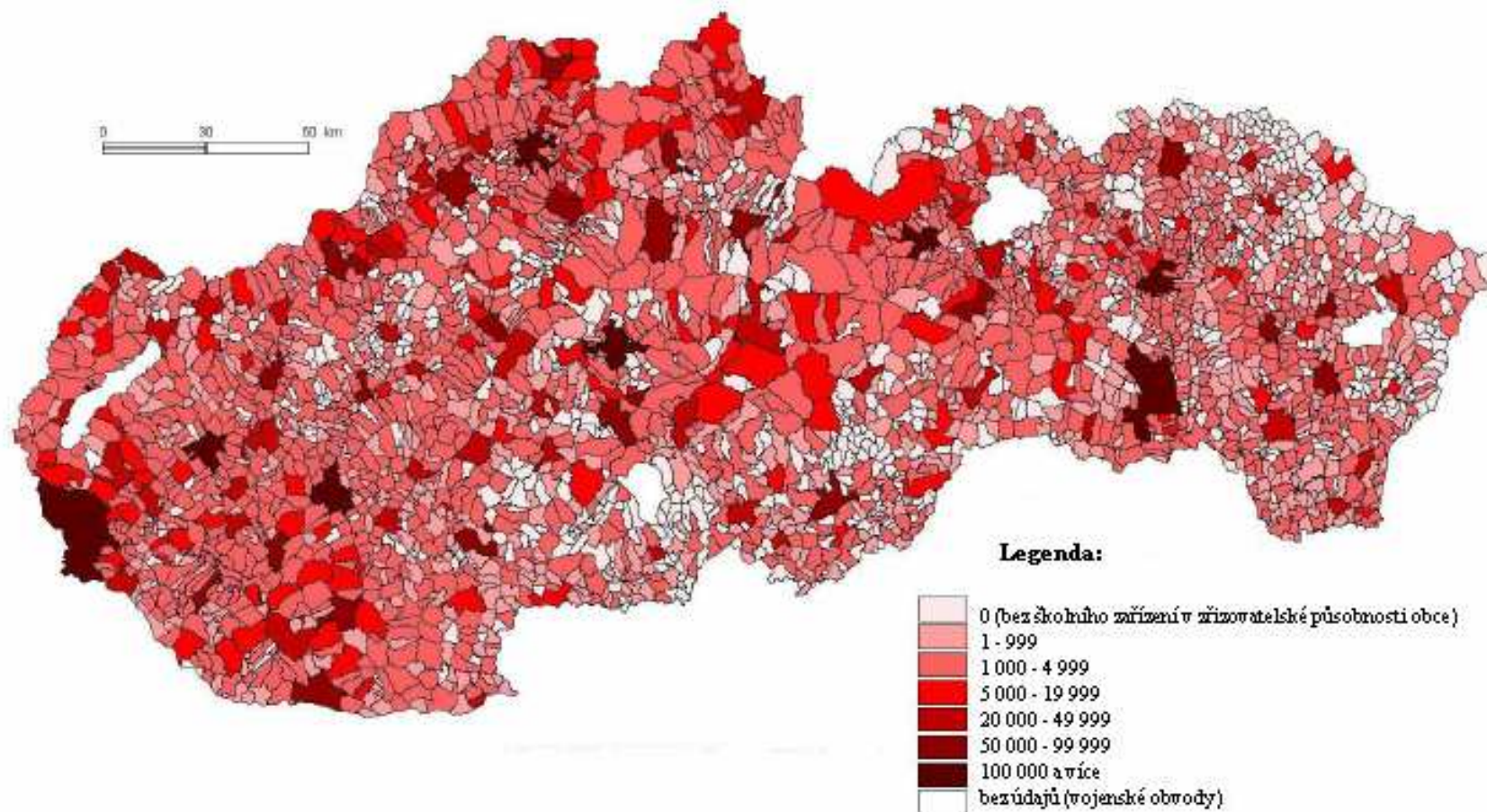
2) Za dítě do třech let se považuje dítě, které dovrší věk třech let nejdříve k 1. září kalendářního roku.

3) Potenciální strážník – žák základní školy, základní školy pro žáky se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami a gymnázia zřízených církví nebo soukromou osobou, je každý žák

- a) základní školy a základní školy pro žáky se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami na území obce zřízené církví nebo soukromou osobou;
- b) 5-leté, 6-leté a 8-letého gymnázia na území obce zřízeného církví nebo soukromou osobou ve věku do 15 let.
- 4) Potenciální strážník – žák základní internátní školy a základní internátní školy pro žáky se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami zřízené církví nebo soukromou osobou je každý žák základní internátní školy a základní internátní školy pro žáky se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami na území obce zřízené církví nebo soukromou osobou.
 - 5) Potenciální strážník – žák základní školy a základní školy pro žáky se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami zřízené krajským školským úřadem, je každý žák základní školy a základní školy pro žáky se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami na území obce zřízené krajským školským úřadem, který se stravuje v zařízení školního stravování zřízeného církví nebo soukromou osobou z důvodu, že tato škola nemá na území obce zřízené vlastní zařízení školního stravování.
 - 6) Potenciální strážník – žák základní internátní školy a základní internátní školy pro žáky se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami zřízené krajským školským úřadem, je každý žák základní internátní školy a základní internátní školy pro žáky se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami na území obce zřízené krajským školským úřadem, který se stravuje v zařízení školního stravování zřízeného církví nebo soukromou osobou z důvodu, že tato škola nemá na území obce zřízené vlastní zařízení školního stravování.
 - 7) Počet dětí na kalendářní rok se určí jako skutečný přiměřený přepočítaný denní počet dětí za přecházející školního rok.
 - 8) Počet dětí na kalendářní rok se určí jako skutečný počet evidovaných dětí za předcházející školního rok. V nově vzniklých školních zařízeních se počet dětí na kalendářní rok určí jako skutečný počet dětí přijatých o školního zařízení podle stavu k 15. září kalendářního roku, v kterém se statistické zjišťování uskutečňuje.

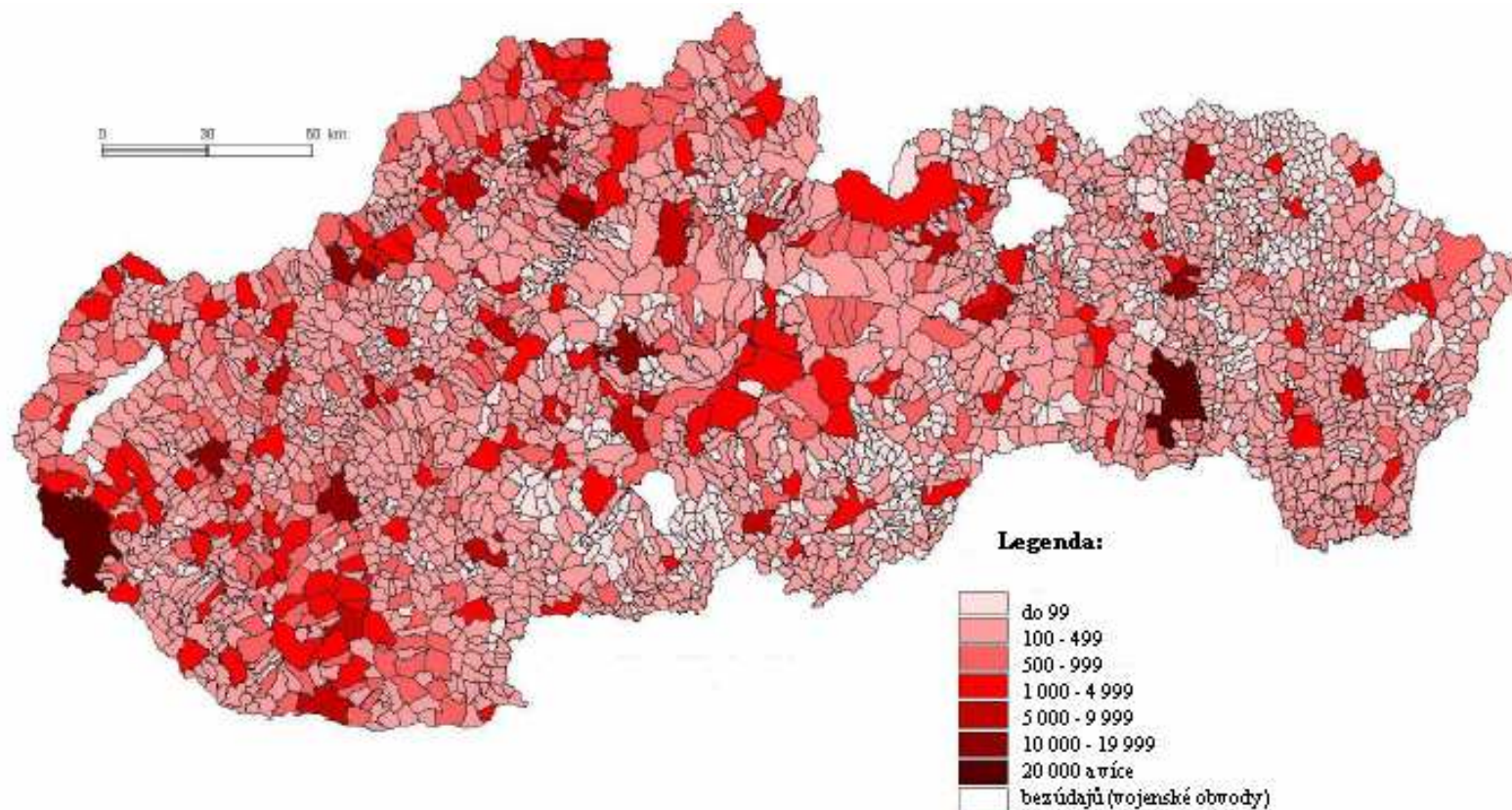
Zdroj: Příloha č. 3a nařízení vlády č. 668/2004 Z. z.

Příloha O: Mapa prostorové diferenciacie obcí Slovenska podle podílu příspěvku na žáky navštěvujících školní zařízení v zřizovatelské působnosti obce z výnosu DPFO (v tis. Sk)

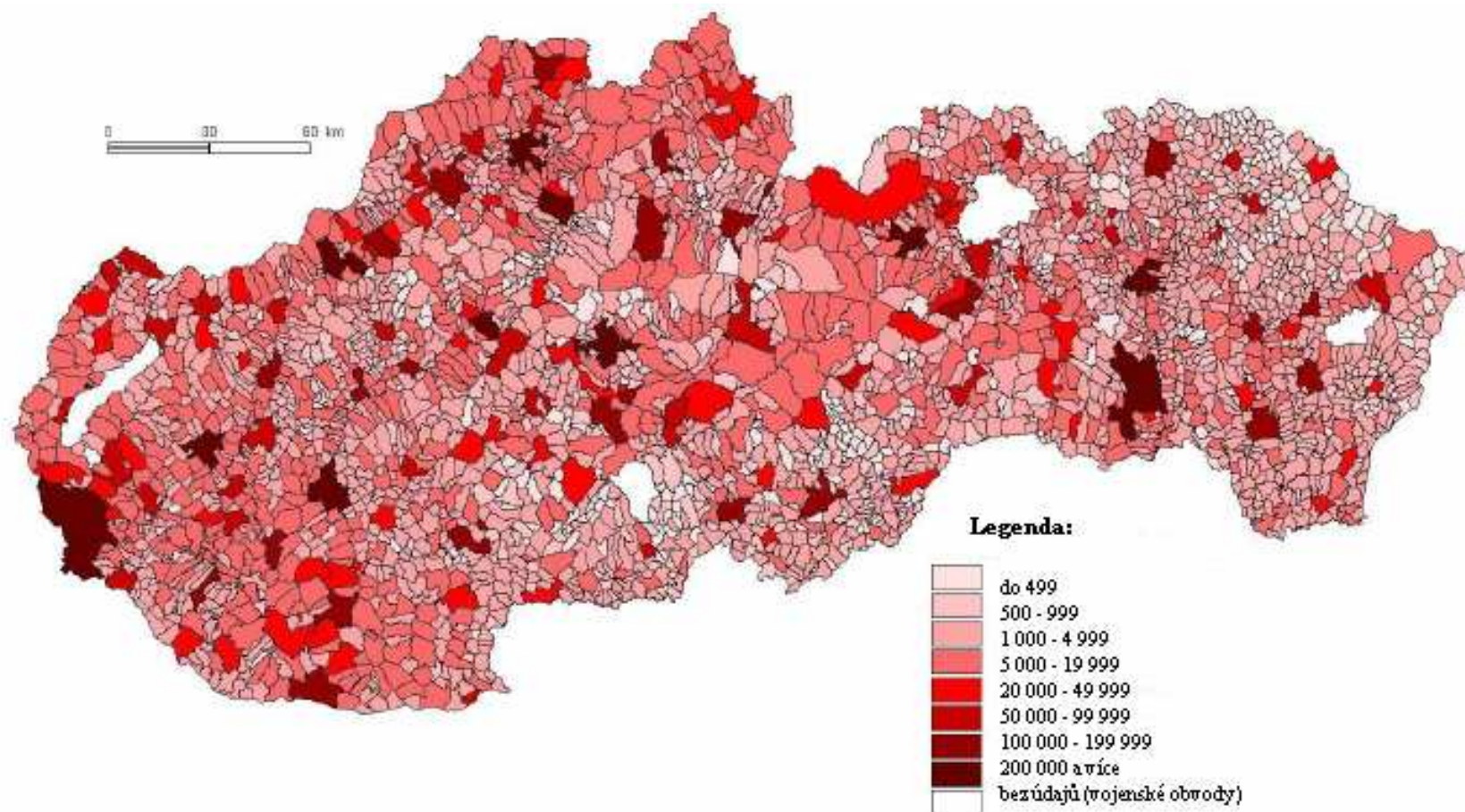
Zdroj: ČAVOJEC, J.; SLOBODA, D. Fišková decentralizácia a obce. *Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika* [online]. 2005 [cit. 2009-02-16]. Dostupný z WWW: <http://www.konzervativizmus.sk/upload/pdf/fisk_dec.pdf>.

Příloha P: Mapa prostorové diferenciacie obcí Slovenska podle podílu příspěvku na počet obyvatel obce, kteří dovršili 62 let, z výnosu DPFO (v tis. Sk)

Zdroj: ČAVOJEC, J.; SLOBODA, D. Fiškálna decentralizácia a obce. *Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika* [online]. 2005 [cit. 2009-02-16]. Dostupný z WWW: <http://www.konzervativizmus.sk/upload/pdf/fisk_dec.pdf>.

Příloha Q: Mapa prostorové diferenciacie obcí Slovenska podle podílu celkového příspěvku obce na výnosu DPFO (v tis. Sk)

Zdroj: ČAVOJEC, J.; SLOBODA, D. Fiškálna decentralizácia a obce. *Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika* [online]. 2005 [cit. 2009-02-16]. Dostupný z WWW: <http://www.konzervativizmus.sk/upload/pdf/fisk_dec.pdf>.

Příloha R: Vzorec pro výpočet podílu obce na výnosu daně

$$PD_i = PD_{i\ a1} + PD_{i\ a2} + 0,32 \times VD \times (k_i \times OB_i) / \sum_{i=1}^n (k_i \times OB_i) + 0,40 \times VD \times \left[\sum_{j=1}^{12} (c_j \times Z_j) + \sum_{m=1}^{22} (c_m \times Z_{im}) \right] / \left[\sum_{j=1}^{12} (c_j \times Z_j) + \sum_{m=1}^{22} (c_m \times Z_m) \right] + 0,05 \times VD \times OB_{i\ pp} / OB_{pp}$$

$$\text{kde: } PD_{i\ a1} = 0,23 \times VD \times 0,43 \times OB_i / OB$$

$$PD_{i\ a2\ \text{zákl.}} = 0,23 \times VD \times 0,57 \times OB_i / OB$$

$$PD_{i\ a2} = (PD_{i\ a2\ \text{zákl.}} \times k_{nv\ i}) / \sum_{i=1}^n (PD_{i\ a2\ \text{zákl.}} \times k_{nv\ i}) \times PD_{a2\ \text{zákl.}}$$

Vysvětlivky:

- PD_i** - podíl obce „i“ na výnosu daně v eurech
- PD_{i a1}** - podíl obce „i“ na výnosu daně v eurech neupravený koeficientem nadmořské výšky obce
- PD_{i a2}** - podíl obce „i“ na výnosu daně v eurech upravený koeficientem nadmořské výšky obce
- VD** - výnos daně podle § 2 zákona v eurech
- OB_i** - počet obyvatel obce „i“ k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku
- OB** - počet obyvatel Slovenské republiky k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku
- k_{nv}** - koeficient nadmořské výšky obce „i“
- k_i** - koeficient obce „i“
- c_j** - koeficient základní umělecké školy, mateřské školy, jazykové školy a školního zařízení „j“ v zřizovatelské působnosti obce
- c_m** - koeficient základní umělecké školy, mateřské školy, mateřské školy pro děti se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami, jazykové školy a školního zařízení „m“ v zřizovatelské působnosti církve nebo soukromé osoby
- Z_{ij}** - počet žáků (dětí, posluchačů) základní umělecké školy, mateřské školy, jazykové školy a školních zařízení v zřizovatelské působnosti obce „i“ a potenciálních strážníků k 15. září předcházejícího kalendářního roku
- Z_{im}** - počet žáků (dětí, posluchačů) základní umělecké školy, mateřské školy, mateřské školy pro děti se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami, jazykové školy, školního klubu dětí, centrech volného času, školního střediska zájmové činnosti a školního klubu dětí při základní škole pro žáky se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami v zřizovatelské působnosti církve nebo soukromé osoby na území obce „i“ a potenciálních strážníků k 15. září předcházejícího kalendářního roku do 15 let věku
 - skutečný přiměřený přepočítaný denní počet dětí za předcházející školní rok v mateřské škole a mateřské škole pro děti se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami při zdravotnickém zařízení, v školním klubu dětí při zdravotnickém zařízení diagnostickým centru, léčebně-výchovném sanatoriu, redukčním centru v zřizovatelské působnosti církve nebo soukromé osoby na území obce „i“ do 15 let věku; při nově vzniklém školním zařízení se počet žáků na kalendářního rok určí jako skutečný počet žáků přijatých do školního zařízení podle stavu k 15. září kalendářního roku, v kterém se statistickým zjišťování uskutečňuje
 - skutečný počet evidovaných dětí za předcházející školní rok v centru pedagogicko-psychologického poradenství a prevence a v centru speciálněpedagogického poradenství v zřizovatelské působnosti církve nebo soukromé osoby na území obce „i“ do 15 let věku; při nově vzniklém školním zařízení se počet dětí na kalendářní rok určí jako skutečný

počet dětí přijatých do školního zařízení podle stavu k 15. září kalendářního roku, v kterém se statistické zjišťování uskutečňuje.

- Z_j** - celkový počet žáků (dětí, posluchačů) „j“ ve Slovenské republice v základní uměleckých školách, mateřských školách, jazykových školách, školních zařízeních v zřizovatelské působnosti obcí a potenciálních strážníků k 15. září předcházejícího kalendářního roku.
- Z_m** - celkový počet žáků (dětí, posluchačů) „m“ ve Slovenské republice v základních uměleckých školách, mateřských školách, mateřských školách pro děti se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami, jazykových školách, školních klubů dětí, centrech volného času, školních střediskách zájmové činnosti, školních klubů pro děti při základních školách pro žáky se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami v zřizovatelské působnosti církví a soukromých osob a potenciálních strážníků k 15. září předcházejícího kalendářního roku do 15 let věku
- celkový skutečný přiměřený přepočítaný denní počet dětí ve Slovenské republice za předcházející školní rok v mateřských školách a mateřských školách pro děti se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami při zdravotnických zařízeních, školních klubech dětí při zdravotnických zařízeních, diagnostických centrech, léčebně-výchovných sanatoriích, redukčních centrech „m“ v zřizovatelské působnosti církve a soukromé osoby do 15 let věku; při nově vzniklém školním zařízení se počet dětí na kalendářní rok určí jako skutečný počet dětí přijatých do školních zařízení podle stavu k 15. září kalendářního roku, v kterém se statistické zjišťování uskutečňuje
 - celkový skutečný počet evidovaných dětí ve Slovenské republice za předcházející školní rok v centrech pedagogicko-psychologického poradenství a prevence a v centrech speciálněpedagogického poradenství v zřizovatelské působnosti církve a soukromé osoby do 15 let věku; při nově vzniklém školním zařízení se počet dětí na kalendářní rok určí jako skutečný počet dětí přijatých do školních zařízení podle stavu k 15. září kalendářního roku, v kterém se statistické zjišťování uskutečňuje
- OB_{ipp}** - počet obyvatel obce „i“, kteří dovršili věk 62 let k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku
- OB_{pp}** - počet obyvatel Slovenské republiky, kteří dovršili věk 62 let k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku
- i** - údaj týkající se příslušné obce
 - j** - údaj týkající se příslušné základní umělecké školy, mateřské školy, jazykové školy nebo školního zařízení v zřizovatelské působnosti obce
 - m** - údaj týkající se příslušné základní umělecké školy, mateřské školy, mateřské školy pro děti se speciálními výchovně-vzdělávacími potřebami, jazykové školy nebo školního zařízení v zřizovatelské působnosti církve a soukromé osoby
 - n** - počet obcí

Zdroj: Příloha č. 4 nařízení vlády č. 668/2004 Z. z.

Příloha S: Vzorec pro výpočet podílu vyššího územního celku na výnosu daně

$$PD_j = 0,15 \times VD \times OB_j/OB + 0,15 \times VD \times OB_{j_{15-18}}/OB_{15-18} + 0,32 \times VD \times OB_{j_{pp}}/OB_{pp} + \\ 0,09 \times VD \times Hust_j^{-1}/\sum_{j=1}^8 Hust_j^{-1} + 0,20 \times VD \times DC_j/\sum_{j=1}^8 DC_j + 0,09 \times VD \times R_j/R$$

Vysvětlivky:

PD_j - podíl vyššího územního celku „j“ na výnosu daně v eurech

VD - výnos daně podle § 3 zákona v eurech

OB_j - počet obyvatel vyššího územního celku „j“ k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku

OB - počet obyvatel Slovenské republiky k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku

OB_{j 15-18} - počet obyvatel vyššího územního celku „j“ ve věku patnáct až osmnáct let s trvalým pobytem na jeho území k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku

OB₁₅₋₁₈ - počet obyvatel Slovenské republiky ve věku patnáct až osmnáct let k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku

OB_{j pp} - počet obyvatel vyššího územního celku „j“, kteří dovršili věk šedesát dva let k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku

OB_{pp} - počet obyvatel Slovenské republiky, kteří dovršili věk šedesát dva let k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku

Hust_j - hustota obyvatelstva vyššího územního celku „j“ k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku

DC_j – délka cest II. třídy a III. třídy ve vlastnictví vyššího územního celku „j“ k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku

R_j - rozloha vyššího územního celku „j“

R - rozloha Slovenské republiky

j - údaj týkající se příslušného vyššího územního celku

Zdroj: Příloha č. 5 nařízení vlády č. 668/2004 Z. z.